

Mindenkor..., Szüntelenül...

(1 Thesszalónika 5: 16-17)

Még csak nemrég kezdtünk bele ennek az évnek a feladataiba, máris itt van, sőt lassan elmúlik a fele. A tizenkét hónapból hat eltelt, elmúlt. A legtöbb ember ezt így látja, azonban van a közösségünknek egy jelentős része, akik e hónap végén már az év végét ünneplik. Nem nehéz kitalálni, hogy a tanárokról és a diákokról van szó. Ők, és nem csak ők, tanévekben gondolkoznak. A 2023/2024-es tanévnek pedig végérvényesen vége van.

Kezdődik a várva várt szünidő. A semmittevés, a kirándulások, a pihenés és a határtalan játék ideje. Véget ért a tanulás, a dolgoztatás, a felelés, de a tanítás, a számonkérés, versenyekre való felkészítés is. Véget ért... Olyan kifejezés, mely fontos helyet foglal el az ember életében.

Teljesen természetes számunkra, hogy az ember földi életében mindennek van kezdete és vége. Vannak olyan végpontok, melyeket nagyon várunk. Egy-egy feladatnak a vége így van előttünk. Főleg, ha annyira nem könnyű feladatról van szó. Minden nehéz időszaknak is van vége. Emberi szemmel nézve, az életnek is van vége, legalábbis ennek a földinek. Ezt már azért annyira nem várjuk.

Most tehát egy tanév végén vagyunk. Sokak számára egy várva várt pillanat. De vannak olyan dolgok, melyek nem érnek véget a szünidő eléréseivel. Van néhány olyan dolog, melyet nem szabad a vakáció idejére sem felfüggeszteni,

sem abba hagyni.

Törekedjete mindenkor a jóra... Az első olyan dolog, melyet nem szabad abbahagynunk egy percre sem, az a jóra való törekvés. Az, hogy mindig mindenkinek csak jót adjunk. Azt a jót, amit mi is Istentől kapunk. Azt a törődést, gondoskodást, ami Istentől származik. A hangsúly pedig a mindenkin van. Azok felé is, akik jók hozzánk, és azok felé is, akik kevésbé azok. Beszédese a „töre-

Hogyan lehet örömet érezni akkor, ha búcsúznunk kell valakitől? Hogyan lehet örülni, amikor aggódommal van tele a szívünk? A határtalan öröm forrása nem más, mint Isten szeretete, és Krisztusban számunkra megjelent kegyelme. Azért örülhetünk, mert Isten megváltott, megbocsátotta a bűneinket, és örök életet adott nekünk. Isten kegyelmének és szeretetének az öröme soha nem ér véget!

Az igében van még valami, aminek nincs határa, nincs vége. Szüntelenül imádkozzatok, írja Pál apostol. Természetesen itt nem arról van szó, hogy éjt nappallá téve semmi mást nem szabad csinálnunk, csak összekulcsolt kézzel Istenhez kiáltani.

Sokkal inkább arról, hogy szüntelenül kapcsolatban vagyunk az Istennel. Szépen írja le ezt a helyzetet az az aranyos történet, amikor egy unoka beszélget a nagymamával, és a vezető nélküli kapcsolatot próbálja magyarázni. A nagymama egyszer csak megszólal, és ezt mondja: „Nekem akarod megmagyarázni, hogy mi az a vezető nélküli kapcsolat? Hisz én már gyerekkorom óta imádkozom!” Ennek a kapcsolatnak a szünidő alatt sem szabad megszakadnia.

Ne feledjük tehát az ige szavát a szünidőben sem! Törekedjünk mindenkor a jóra, mindenkor örüljünk és szüntelenül imádkozzunk! Áldott nyarat mindenkinek!

Kraus Viktor

Jézus szemében

Péter apostol csetlése-botlása, forrófejűsége a mai emberre is jellemző. Ő mindent jobban tud. Mindenkit kijavít. Jézust is. A lábmosás előtt látványos ez az ellenkezés. Na, őt aztán nem! Nem az alázat ellenkezése ez. Inkább a rá jellemző gyors, megdöntöttség, forrófejű reakció, amely Jézusnak is ellentmond.

Csak az erőteljes szavak térítik észhez Pétert, aki gyorsan kapcsol: tedd, Uram, amit tenned kell. Ne csak a lábam, hanem a fejem is!

Aztán hamarosan ismét a Jézussal való kapcsolata a tét. A főpap udvarában legyűri a félelem. Egy sportvetélkedőn, a küzdelem alatt a kisfiam hirtelen a hasához kapott. Az edző be kellett dobja a törölközőt. Nem az első eset volt ez. Nem értettük, mi lehet az oka. Hirtelen jött ví-

rődnek vele. Majd kivezetik Jézust, aki elindul a megaláztatás útján. Elhalad mellette, egy pillanatra ránéz Péterre és nem szól semmit. Megint ugyanaz a szituáció, mint a lábmosásnál. Jézussal vagy Jézus nélkül? Dönteni kell.

Ez a kérdés nekifeszül a mai embernek is, neki viszont nincsenek igen-nem válaszai, hiszen már nem biztos semmiben. Világában minden relatív, nincs már egyetlen biztos pont körülötte. Ezért úgy mond nemet Jézusra, hogy nem mond semmit, csak elegánsan elfordul. Hátat fordít. Isten helyett más „programot” választ vasárnap, minden nap. Karácsonyi, húsvéti, pünködsdi wellness. Mindegy, csak Isten ne legyen útban.

Pétert sokkolja az istennélküliség. Ezért, amilyen gyorsan csak tud,

rusos fertőzés? Légszomj? Pánikroham? Vagy valami más?

Aztán lassacskán kiderült, hogy megijedt az ellenféltől, aki magasabb fokozatú övet viselt. Félt. Ezért kereste a kiszállás lehetőségét a helyzetből. Eleinte nem is értettük: hiába az izmos, vasgyúró alkat, a technikai tudás, ennek ellenére a félelem mégis „átprogramozta”.

Péter apostol is ezt teszi. Ellenséges közeg veszi körül, mindenki őt vizslatja. Gyanúsnak tartják, megvádolják. Pánikba esik. Már nem ura önmagának. Előre menekül, még mielőtt őt is lerohanják, elhurcolják és odadobják Jézus mellé. Ezért a káromlás, a tagadás. Meg akarja meggyőzni vádlóit. Hát így beszél az, aki Jézushoz tartozik?

Számítása célba ér. Már nem tö-

visszatér az Úrhoz. A ma embere ezzel szemben meggyőzi magát, az életét behálózó politikailag korrekt gondolatokkal, amely nem akar tudni Istenről. A „haladó ember” elhalad Isten mellett. Míg végül magára marad mátrix-világában. Ebben a virtuális kalitkában él, örül és gyászol. Ebben szenved az egyedüllétől. A lelki nyomorúságtól. Egyik közírónk mondja: „Kívülről minden rendben valónak látszik, pedig szépen lassan megőrül az ember. Megbolondul és gonosszá válik. Csak önmagát látja. Csak megy előre. Egyfajta robot, ami reggel be-, este meg kikapcsol.”

Péter meginog, elesik, majd visszatér az Úrhoz. Jézus szemében ott a megbocsátás.

Fábián Tibor

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l

Július

1. H.	Neh 4	Mt 5,13-16
2. K.	Neh 5	Mt 5,17-20
3. Sz.	Neh 6	Mt 5,21-26
4. Cs.	Neh 7	Mt 5,27-30
5. P.	Neh 8	Mt 5,31-37
6. Sz.	Neh 9	Mt 5,38-42
7. V.	Neh 10	Mt 5,43-48
8. H.	Neh 11	Mt 6,1-4
9. K.	Neh 12	Mt 6,5-15
10. Sz.	Neh 13	Mt 6,16-18
11. Cs.	Esz 1	Mt 6,19-23
12. P.	Esz 2	Mt 6,24-34
13. Sz.	Esz 3	Mt 7,1-5
14. V.	Esz 4	Mt 7,6-11
15. H.	Esz 5	Mt 7,12-14
16. K.	Esz 6	Mt 7,15-20
17. Sz.	Esz 7	Mt 7,21-23
18. Cs.	Esz 8	Mt 7,24-29
19. P.	Esz 9,1-19	Mt 8,1-4
20. Sz.	Esz 9,20-10,3	Mt 8,5-13
21. V.	Zsolt 1	Mt 8,14-17
22. H.	Zsolt 2	Mt 8,18-22
23. K.	Zsolt 3	Mt 8,23-27
24. Sz.	Zsolt 4	Mt 8,28-34
25. Cs.	Zsolt 5	Mt 9,1-8
26. P.	Zsolt 6	Mt 9,9-13
27. Sz.	Zsolt 7	Mt 9,14-17
28. V.	Zsolt 8	Mt 9,18-26
29. H.	Zsolt 9	Mt 9,27-31
30. K.	Zsolt 10	Mt 9,32-38
31. Sz.	Zsolt 11	Mt 10,1-23

Augusztus

1. Cs.	Zsolt 12	Mt 10,24-42
2. P.	Zsolt 13	Mt 11,1-19
3. Sz.	Zsolt 14	Mt 11,20-24
4. V.	Zsolt 15	Mt 11,25-30
5. H.	Zsolt 16	Mt 12,1-8
6. K.	Zsolt 17	Mt 12,9-21
7. Sz.	Zsolt 18	Mt 12,22-37
8. Cs.	Zsolt 19	Mt 12,38-45
9. P.	Zsolt 20	Mt 12,46-50
10. Sz.	Zsolt 21	Mt 13,1-9
11. V.	Zsolt 22	Mt 13,10-23
12. H.	Zsolt 23	Mt 13,24-30
13. K.	Zsolt 24	Mt 13,31-35
14. Sz.	Zsolt 25	Mt 13,36-43
15. Cs.	Zsolt 26	Mt 13,44-52
16. P.	Zsolt 27	Mt 13,53-58
17. Sz.	Zsolt 28	Mt 14,1-12
18. V.	Zsolt 29	Mt 14,13-21
19. H.	Zsolt 30	Mt 14,22-36
20. K.	Zsolt 31	Mt 15,1-9
21. Sz.	Zsolt 32	Mt 15,10-20
22. Cs.	Zsolt 33	Mt 15,21-28
23. P.	Zsolt 34	Mt 15,29-39
24. Sz.	Zsolt 35	Mt 16,1-12
25. V.	Zsolt 36	Mt 16,13-20
26. H.	Zsolt 37	Mt 16,21-23
27. K.	Zsolt 38	Mt 16,24-28
28. Sz.	Zsolt 39	Mt 17,1-13
29. Cs.	Zsolt 40	Mt 17,14-21
30. P.	Zsolt 41	Mt 17,22-27
31. Sz.	Zsolt 42	Mt 18,1-10

Gyülekezeteink Tétekből

Tavaszi Közgyűlés Ipolypásztón

2024. április 28-án, vasárnap tartotta meg Ipolypásztón a barsi egyházmegye a rendes tavaszi közgyűlését.

Az istentiszteletet **Kassai Gyula** lévai lelkész tartotta József 18,1-10.21,43-45 alapján. Hangsúlyozta, hogy minden Isten rendelése szerint történik, nincsenek véletlenek. Min-

jelen vannak a közgyűlésen, így az határozatképes.

Első pontként felterjesztésre került az esperesi jelentés, ami 1Tim 2,1-6 ígérettel volt felvezetve. Elhangzott, hogy bizonytalan időkben kell helyt állni. De egyet biztosan tudunk, Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Kiemelte,

egyházmegyei pénztáros ismertette a 2023-as esztendő egyházmegyei gazdálkodását.

Harmadik pontként meghallgathatók voltak az egyházmegye bizottságainak beszámolóit.

A missziói beszámolóban **Ficze Tamás** nyitrai lelkész értékes alkalmakról szólt, evangelizációkról, szeretethídról, koncertekről, ökumenizmusról, nyárzárókról, kirándulásokról, testvér-gyülekezeti találkozókra, hitmélyítő alkalmakról, zenés istentiszteletekről. Kiemelte azt is, hogy a nemzeti összetartás napján megszólaltak a harangok, ám vannak napközis foglalkozások, gyülekezeti kocsonya készítés, adventi vásár, jubileumi konfirmációk... A börtönmisszió szolgálata továbbra is töretlenül működik.

Tóth Zoltán garamlői lelkész az építészeti bizottság elnökeként beszámolt az egyházi épületek felújításairól valamint a tervekről. Van, ahol lezárták, van ahol elkezdték, s van, ahol folytatják az építkezéseket. A felújításokat különböző ingatlanokon végezték, templomokon, parókiákon, volt és jelenlegi egyházi iskolákon, egykori tanítólakon, gyülekezeti házon, haranglábon... Van, ahol napelemek kerültek a tetőre, máshol a harangvillamosítását oldották meg, de a templomkert szépítése sem maradt el...

A diakóniai beszámolót **Mente Sándor Veronika** barsváradai lelkész ismertette. Beszámolóját a

den Isten terve és akarata szerint valósul meg. Elmondta, ahogyan egykor, úgy ma is szolgálatra hívja a népet Isten. József a néppel együtt veszi birtokba az ígéret földjét, egységben vannak. Szükséges, hogy mi is egységben maradjunk, bár különbözőek vagyunk, de Krisztusban egyek! „Ha megmaradsz Istenben, áldott leszel és te magad is áldás leszel mások számára!” -zárta gondolatait.

Oros Zoltán egyházmegyei gondnok a számbavétel után kijelentette, hogy a 45 alkotói tagból 75,5%-ban

hogy mennyire fontos, hogy részt vegyünk az egyházmegyei alkalmakon, mely az elmúlt esztendőben is szép számban volt. Így emlékezett vissza a lévai templomban megtartott emlékszinatra, egyházmegyei majálisra, kórustalálkozóra, bőjti evangelizációkra, a konfirmandusok találkozóira, bibliaversenyre, táborokra, a bajkai templomban megtartott egyházmegyei reformációi istentiszteletre, a pozbai presbiteri továbbképzőre, ökumenikus alkalmakra... Hallható volt a személyeket, szolgálatokat, ingatlanokat érintő statisztika, és kiemelt családi eseményként volt említve, hogy az egyik szolgatárs férjhez ment. Zárszóként köszönetnyilvánítás hangzott Isten megtartásáért, valamint kérte, az Úr áldása kísérje életünket, szolgálatainkat.

Második pontként **Tóth Zoltán**,

köv. igeverssel vezette fel „Az ajándékozó bővelkedik, és aki mást felüldít, maga is felüldül.” (Péld 11,25) Ismertette, hogy a diakónia weboldala megújult. Szólt öregotthonokban végzett szolgálatokról, arról, hogy több helyen segítve van az idősek és egyedülállók támogatása, vannak beteg-, kórház- és családlátogatások. Köszönet illeti azon gyülekezeti tagokat, akik főzéssel, sütéssel támogatják a gyülekezeti alkalmakat, akik brigádokkal segítik a gyüleke-

zet épülését... Kiemelte a véradókat, s azokat, akik szeméthyűjtést végeznek a községben és annak határainban. Vannak, akik a ruhaboltot, még mások anyaotthont támogatnak higiéniai eszközök adományozásával. Szólt az egyházmegye területén levő két bölcsődéről is, amíg Zselízen a Mózeskosár addig Léván a Forrás várja a gyermekeket szakszerű, fejlesztő foglalkozást biztosítva.

A lelkigondozói bizottság nevében **Szathmáry Zsuzsa**, nagykálnai lelkipásztornő ismertette jelentését. Beszámolóját a 63. zsoltár szavaival indította (2-4). Hangsúlyozta, hogy az istentiszteletek, áhítatok mellett az idősek otthonában, kórházakban, családlátogatásokon folyik a lelkigondozás. A ringatók után az édesanyák élnek a személyes beszélgetések lehetőségével. Egyházmegyéinkben működik a szenvedély- és pszichés betegek lelkigondozása, ahogyan a fogvatartottaké is. Felhívta a figyelmet a 2020 óta működő telefonos lelkigondozói szolgálat ér-

tékére, melynek van facebook oldala is. A lelkigondozás lehetősége biztosított a majálisokon is.

Ambrus Erika ipolypásztói-garamsallói lelkésznő a sajtó munkáját vezetve hangsúlyozta, hogy milyen értékkel bír a bizonyágtétel, s mennyire fontos megosztani Isten Igéjének terjesztését, hogy azok is halljanak, olvassanak az eseményekről, akik nem lehetnek jelen, hogy ezáltal is épülhessenek hitben. Ismertette, milyen széles skálán mozognak a gyülekezetek, nemcsak az általuk létrejött internetes portálok vannak jelen, de az összegyházi és világi oldalakon szintén megtalálhatók, olvashatók, hallgathatók a híradások, emlékezők, történelmi események, bizonyágtételek, kiemelt alkalmak tudósításai. Kiemelte, „*Nem csak mi írunk, rólunk is írnak*” – utalva ezzel a riportokra, a szolgálatok elismeréseire.

A közoktatási jelentést **Antala Éva** nagyölvédi-farnadi lelkész tartotta. Beszámolója az iskolaügyről szólt. Elmondta, milyen sokszínű szolgálatot végeznek az érsekkétyi óvoda és iskola diákjai. „*Egy sikeres évet zártak jó csapattal, hagyományos programokkal.*” Ismertette, nem minden községben működik magyar iskola, ám az alkalmak töretlenül meg vannak tartva, a hittanórák és a konfirmációi előkészületek is. Kiemelten szólt a ringatókról, vasárnap-i iskolákról, gyermek- és ifjúsági programokról, valamint a presbiteri továbbképzőről.

A jelentéseket követően Révész Tibor esperes kivette az esküt **Dukon András**, zsinati lelkészi rendes képviselő tagtól és **Csernyík Magdolna** zsinati lelkészi pótképviselő tagtól. Miután fogadták az áldást, az egyéb pont alatt ismertette volt, hogy a szódói gyülekezet kölcsönkéréssel adna be a Zsinati Tanácsshoz a templomtető felújítására.

Tudomásul vételre hangsúlyozva volt az idei majális programja.

Végezetül Ambrus Erika, mint házigazda megköszönte a közgyűlésen résztvevők jelenlétét és örömmel hívogatta a gyülekezetet szeretetvendégségre.

A közgyűlés tagjai az úri imádságot követően áldásként énekelte a 135. zsoltár első versét.

Had legyen helye a köszönetnyilvánításnak az ipolypásztói és a hozzá tartozó gyülekezetek tagjai felé, hogy otthont adtak a közgyűlésnek és szeretettel készültek!

Mente Sándor Veronika
fotók: **Mente Róbert**

Gyülekezeti Nap Kisgéresben

*Ezért bárhol vagytok, ha a kürt (HARANG) hangját halljátok, gyűljetek ide hozzánk!
Istenünk harcol értünk! (Neh 4,14)*

A harang és a lelkész sok mindenben hasonlít. Templomban „laknak” mindkettő. Széken áll a harang, szószéken áll a lelkész. Korona van a harang felett, szószék-korona van a lelkész felett. Palástja van a harangnak és

egyedül Kisgéresben van e neves református, bolyongó, vándorló lelkipásztorról utcanév elnevezve? Igen, most már tudjuk, és büszké is vagyunk rá! A Dékán úr rámutatott izgalmas, tanulságos előadásában arra is, hogy mennyire jelentős volt ez a református tudós - lelkész, és mennyire fontos lenne méltóképpen megemlékezni róla. Ezért is tanultak meg a konfirmandusaink egy képes, történelmi kis előadást az ő életéről, és adták elő a gyülekezet előtt, hogy tudjuk, rögzítsük elménkben, hogy ki is az a hosszú nevű reformátor, akinek nevét az iskolánk utcája viseli. Ahogy a zsidó népnek nem harangja, hanem kürtje volt, a Mustármag bábcsoport elő is adta nagy túlkölés közepette a legújabb, focis témájú darabját. Senki nem mondhatta, hogy ezen a napon nem hívogattunk elég hangosan az Úrhoz a lelkeket. A hálaadásunk a múltért, a harangért, Szenczi M. Albertért azzal ért véget, hogy régmúltbeli, kisgéresi fotókat vetítettünk

lelkésznek is. Ugyancsak van nyelve mindkettőnek, ami igencsak fontos a hívogatásban, hisz ez a feladata mindkettőnek: Istenhez, az Úrhoz hívogatni az embereket. 100 éves lett a fiatalabb harangunk Kisgéresben.” Felköszöntöttük” egy hálaadó istentisztelet keretén belül. Mert a mi, kis falunkban még vagyunk egynéhányan, akik hiszünk abban, hogy van értelme Istenhez hívogatni, szeretjük a harang hangját hallani. Még covid idején is megszólalt, és édes szomorúan figyelmeztetett, hogy Isten kitért karokkal vár minket jó, és rossz időkben egyaránt. Méltó hát egy szülinapi ünnepséget rendezni a hívogató harangnak. Úgy a legméltóbb, ha mi is megszólalunk, mi is hívogatunk, csatlakozva a haranghoz. Szólt az Ige június 9-én Blanár Erik lelkész által, zengtek a gyerekek a Kiscike citerazenekarban, és a felnőttek az énekkarunkban Furik Mária vezetésével, együtt is. Mily gyönyörűség volt az atyafiak együtt muzsikálása! De az is gyönyörrel tölthetett el minket, hogy mint egy rendes születésnap ünnepségen, együtt ettek asztalközösségben az ünneplők, a hálaadók, és örvendeztek a terített asztal mellett is, hogy még mindig van kivel hálát adni, koccintani, ha nem is annyian vagyunk, mint 100 évvel ezelőtt. De még vagyunk. A közös ebéd, süteményezés után megemlékeztünk falunkat is meglátogatott Szenczi Molnár Albertről is. Tudták?, hívta fel a figyelmet Dr. Somogyi Alfréd dékán úr, vendég előadó, hogy

le, és közösen találgathatták a korosabbak, hogy vajon kié az a mosoly, az a komoly arckifejezés a templomban, templom előtt, mezőn, utcán készített fotón. Azt szoktuk mondani a szülinaposnak jókívánságként, hogy még egyszer ennyit éljél meg! Még egyszer ennyit, vagy akár százszor annyit éljen meg a harangunk, kisgéresi református gyülekezetünk! Az Úr Jézus Krisztus kezébe tesszük, Ő döntsön jövőnkéről, ahogy tette múltunkkal kapcsolatban is. **Ő telepítette le az egy őstől származó emberi nemet az egész föld színén, s megszabta itt lakásuk pontos idejét és határát. (ApCsel 17, 26)**

Blanár Gabriella

Templomok éjszakája az ökumené jegyében Léván is

Idén első alkalommal szervezték meg Léván a templomok éjszakája című rendezvényt. Június 7-én este hét órától a járási székhely hét templomát nyitották meg az érdeklődők előtt. A Lévai Református Egyházközség klasszicista temploma és a lelkészi hivatala szintűgy tárt ajtókkal várta a látogatókat.

A Zsoltárok felolvasát gyülekezeti tagok végezték

A templomok éjszakája nemzetközi rendezvény célja a szakrális helyek bemutatása, mely által betekinthe-tünk az adott gyülekezet életében. Léván a **református templom** mellett a történelmi városközpontban lévő evangélikus templom, a vár melletti **Szent József-templom**, a **Szent Mihály** arkangyal plébánia-templom va-

lamint az egykori **zsinagóga** is kinyitotta kapuit.
Előkészületek a templomban

Ugyancsak látogatható volt péntek este a Szent Lélek katolikus templom és a cseh testvériség gyülekezeti háza is.

A 18. század végén épült református templomban az este folyamán megtekinthető volt a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház történetét felölelő kétnyelvű panelkiállítás.

Nt. Kassai Gyula lelkész vezetésével zsoltárokat olvastak fel, és orgonaszó mellett dicsőítő énekeket énekeltek. Mindeközben a gyülekezet életét bemutató fotósorozatot vetítettek le a látogatóknak.

„Ezen az estén nyitva vannak a városunk templomai, szabad a bejárás – kezdte rövid köszöntőjét Kassai Gyula.

Kassai Gyula lelkész

A kiállítással kapcsolatban kifejtette: tavaly emlé-keztünk meg a református egyház csehszlovákiai újra-szerveződésének századik évfordulójáról. 1923. június 17-én, Léván tartották meg a történelmi mérföldkőnek számító zsinatot. A kiállítás ennek a száz évnek állít méltó emléket.

„A mai rendezvény az ökumené jegyében zajlik, amely a keresztyén közösségek közötti kapcsolat erősíté-sét szolgálja” – hangzott el a református templomban.

Mint a lelkész megjegyezte, a történelmi egyházak lévai gyülekezetei között nagyon jó a kapcsolat, ezt szeretnék tovább erősíteni és ápolni az ilyen alkalmakkal is. Az est folyamán váltakozott a bibliaolvasás és a dicső-ítő éneklés.

A kiállítás részlete

Gyülekezeti testvérek felváltva olvasták fel Isten ígé-jét. Magyar nyelv mellett szlovákul is elhangzottak a

zsoltárok.

Érdemes volt benézni a lelkészi hivatalba is, ahol a református gyülekezett és leányegyházainak értékes kegytárgyaiból volt látható egy kamarakiállítás.

A tárlat legértékesebb tárgya az egykori horsi gyülekezettől az 1664-re datálható kókuszdióból készült ötvösmunka kehely, melyet az úrvacsora osztáskor használtak a közelmúltig. Ugyancsak szemügyre vehető volt a Czeplédi Péter gályarabságra ítélt lelkésznek tulajdonított kehely. Emellett csodás, aranszálás hímzéssel díszített úrasztala terítők és egyéb mivesz szakrális tárgyak is láthatóak voltak.

A lelkészi hivatal mellett megtekinthették a **Forrás Református Bölcsődét** és a teljes épületkomplexumot.

Péntek este folyamatosan érkeztek érdeklődők a templomba és a lelkészi hivatalba. Magyarok és szlovákok egyaránt betértek, egyesek pár pillanatig maradtak, mások áttekintették a kiállítást, megcsodálták a templomot, elcsendesedtek. A református gyülekezeti tagok is körbejárták a város más templomait.

Felekezeti hovatartozás nélkül közösen szolgáljuk és dicsőítjük az Urat – szölvézetül Kassai Gyula.

(Írta, fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)

Az imregi és a szürnyegi gyülekezet életéből

Az Örökkévaló és Gondviselő Isten kegyelméből 2024. május 5-én az Imregi Leányegyházközség templomában négy gyermek konfirmált Isten és a gyülekezet színe előtt, megerősítvén ezzel a szüleik és keresztszüleik által tett fogadalmat, mely alapján egész életükben az Úr Jézus Krisztus nyomdokaiban fognak járni Isten akaratának megfelelően. A Szürnyegi Anyagyházközségben egy héttel később, május 12-én konfirmált egy leánygyermek, gyarapítván ezzel Egyetemes Egyházunk kicsiny nyáját.

2024. február 25-én Imregen, március 10-én pedig Szürnyegen szolgáltattuk ki a keresztség sákramentumát egy-egy fiúgyermeknek. Mind a konfirmációk, mind pedig a keresztelesek megerősítik hitünket és reménységünket, mely szerint Istennek gondja van kis gyülekezeteinkre is az Ő Szent Fia érdeméért. Adja az Úr, hogy e gyermekek is mindnyájan hűséges, áldozatos és lelkiismeretes tagjai legyenek Egyetemes Egyházunknak! *Soli Deo Gloria.*

Kozár Péter

Keresztelő Szürnyegen 2024 tavaszán

Konfirmáció Szürnyegen 2024. Május 12.

Konfirmáció Imregen 2024. Május 5.

A foton a Szürnyegi gyülekezet legidősebb tagját köszöntöttük 90. születésnapja alkalmából

Isten csodája Zselízen

A Tízparancsolatból és Jézus főpapi imájából vett igék - Ne lopj! - Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg a gonosztól! - voltak az idei Barsi Egyházmegyei Majális vezérgondolatai, mely az idén Zselízen került megrendezésre.

A zselízi gyülekezet lelkészeikkel, Révész Tiborral és Csillával az élen, Isten kegyelméből ismét csodát alkotott. Mozgósított kicsit és nagyot már az előző napok előkészületeiben, a majális napján és az utómunkálatokban egyaránt. Aki élt és mozgott, segített, hogy a több száz résztvevő lelkiileg, testileg és szellemileg jól

lakjon.

A majális az iskola, óvoda és a református bölcsőde udvarán és a sportcsarnokban zajlott, utóbbiban kezdődött az istentisztelettel, ahol Nagy Ákos Róbert gömöri esperes hirdette Isten Igéjét, kiemelve, hogy Isten szereti a világot, s benne minket, akikért imádkozott. Kérdés, hogy néz a világra a hívó ember? A világot szerető Úrnak hiteles követőjeként? Az istentiszteleti részben az AZÉ Zenekar, a barsi lelkészek kórusa, a Schubert Énekkar szolgáltak és egy gyönyörű Siklós József vers hangzott el Korpás Andrea tolmácsolásában. A tavalyi házigazda nagysallói gyülekezet lelkésze, Tok Tünde átadta a Reménység fáját, feltűzve rá a 2023-as szalagot. Az igehirdetés alatt Somo-

gyi Máté segédlelkész az ifjakkal, Tok Tünde lelkész, a pedagógusok - Erdélyi Tünde és Duba Annamária - segítségével az iskolás gyermekekkel, két bölcsődei nevelő - Bohák Ildikó és Cserba Szabina - pedig a legapróbbakkal foglalkozott.

Az istentiszteletet követően az ebédre került a sor, több gyülekezet is főzött: Hontfüzesgyarmat – Pozba – Garamlók lelkészeikkel együtt húsos káposztát, a fegyverneki gyülekezet csülkös pacalt, a garamsallói gyülekezet vaddisznót, az ipolysági gyülekezet dánszarvast, a zselíziek birkát és a nagysallóiak egész nap palacsintát sütöttek. Hogy jól sikerült mindegyik, bizonyítja, hogy délután-

ra mindegyik katlan üres maradt. Sok finom süteményből csipegethettek a közönség az egész nap folyamán. Az ebéd ideje alatt Jó ebédhez szól a nóta címmel barsi nótaénekesek léptek föl a színpadon: MUDr. Nagy Andrea, Mészáros András, Hlavácsné Tőke Veronika, mindhárom Fegyvernekről, Kovács László

Ebedről, Varga Zoltán pedig harmónikán kísérte őket. A színpadon zajló műsorok 13:00 órakor kezdődtek, Ambrus Erika, ipolypásztói lelkész volt a nap moderátora, Király Dávid és Puksa Mátyás pedig a technikát biztosították. Talán itt jegyzem meg, hogy a nap támogatói - a sok-sok egyéni följajlás és segítség mellett - a MRE Missziói Szolgálata, a KKK/Kulturális

Közművelődési Központ/ és Nyitra Megye Önkormányzata voltak. Külön hálásak vagyunk a megye támogatójért Csenger Tibor mérnök úrnak, aki a zselízi gyülekezet másodgondnokaként kötelességének tartotta, hogy Nyitra megye alispánjaként így is segítsen, nem beszélve arról, hogy

az előkészületekben a kétkezi munkában is alaposan kivette a részét.

Mielőtt a színpadi programok felsorolására térnék, elmondom, hogy színes volt a kísérőprogramok listája is: Keresztyén Magvető könyveit hozta el Izsmán Jónás ipolysági lelkész, a Palóc Piacér kilenc árusa kézműves termékeket kínált, voltak

itt ajándéktárgyak, ékszerek, kenyer, füstöltáru, ostya, mézeskalácsok, cserépedények és egyéb apróságok is, egy sátor a BORUM-osoké volt, ahol Mészáros Zsuzsanna a garamsallói borászokkal mutatta be a BORUM történetét, az elért eredményeket, természetesen bort is lehetett kóstolni, de volt ifikavéház, volt a gyermekek számára egész napos kézműves-foglalkozás, a Szalkai Tájház asszonyai Dikács Zsuzsanna igazgatóasszony vezetésével, a helyszínen finomságokat sütöttek, s gyermekekkel foglalkoztak, Szalai Doris vezetésével pedig ijáskodni lehetett, és az iskola foci pályáján is egész nap zajlottak a mérkőzések.

A színpadon elsőként a környék három legnagyobb alapiskolája mu-

tatkozott be: Lévai Juhász Gyula Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola Kiss Gyermekkórusa, az Érsekkétyi Magyar Tanítási Nyelvű Egyházi Alapiskola és Óvoda Jönnek a huszárok c.

színdarabja végül a Zselízi Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola Lúdas Matyija arattak nagy sikert. Két ifjúsági zenekar következett: Vágmenti Ifi zenekara, akik dicsőítő énekeket adtak elő modern földolgozásban, utánuk pedig a barsi fiatalok frissen alakult zenekara következett, saját dalokkal és népzenei feldolgozásokkal.

Míg a színpadon, pontosabban előtte Dr. Varga Emese tiszteletes asszony, az ÉLŐ IGE ÉVE projektkoordinátora mutatta be az Élő Ige Évét, célját, eseményeit, a sportcsarnok

tükrös termében Dr. Czinke Zsolt egyháztörténeti előadása tartott „Vitetnek ítélőszékre” címmel.

A következő program előtt a színpadon értékelte ki a házigazda gyülekezet lelkésze a meghirdetett versenyek eredményeit. Volt rajzverseny, volt írásverseny és rétesverseny. Esperes úr adta át az okleveleket és ajándékokat. Tiszteletesasszony rövid zárszót mondott, megköszönve elsősorban az Istennek ezt a csodás napot és mindenkinek, aki tett azért, hogy ily módon éljük meg a testvéri közösséget.

A színpadon egy interaktív mese-előadás következett, Badin Ádám és Gabriella, valamint Ibos Bálint előadásában. Egy gömöri mesét dolgoztak föl, Juhfia Jankó címmel. A gyere-

kek, kicsik és nagyok élvezték az előadást és a szereplést. A napot a zselízi Apró Kincső - vezetőjük Juhász Bari Ildikó, a Magyar Nemzeti Táncegyüttes művésze - és a Kincső

Ifjúsági Néptáncegyüttes - vezetőjük ifj. Juhász Sándor, szintén a Magyar Nemzeti Táncegyüttes művésze és asszisztense - fellépése és a táncház zárta, az előadás alatt a tapsoló kezek, a táncház alatt a lábak fáradtak el.

S a szervező gyülekezet és minden tevékenyen résztvevő segítő is elfáradt estére. Ez a jó fáradtság, amikor az ember már csak annyit tud mondani egy-egy székre leroskadva: Köszönöm, Uram! Tied legyen a dicsőség mindenért!

Ambrus Erika

Fotó: Puksa Máttyás Ferenc

Hol vannak azok a régi szép idők?

Elmúltak. Így siránkozunk, de sosem tudhatjuk, mikor térnek vissza a múltidő letűnt napjai az emlékeinkben. A pozsonyi gyülekezetben végzett családlátogatások során mindenféle történetekkel találkozunk. Megtudtam, hogy az Erdélyi családból származó Lajos Katalin

nőtestvérünk az ország keleti részéről származik. Édesapja, Erdélyi Zoltán Géza és nagyapja, Erdélyi András, gyülekezeteinkben lelkészként szolgáltak. Júliusban volt éppen 120 éve, hogy Erdélyi Zoltán Géza, esperes nt. Erdélyi András és Vajda Etelka harmadik gyermekeként Lasztócon meglátta a napvilágot. Ennek a községnek a nagytiszteletű úr lejegyzett vallo-

mása szerint 27 utcája volt, amit ő maga számolt meg. A vályogtéglából épült parókián élt a népes, hattagú Erdélyi család: apa, anya, fia és négy nővér. A konyha nem is volt kikövezve, csak döngölt föld volt, de a parókiához

tartozott egy nagy gyümölcsös kert, ahol a lelkész gyermekei szerény, de boldog és örömteli közösségben éltek. Erdélyi Zoltán Géza 10 évesen, a népiskola negyedik osztályát követően a Sárospataki Református Kollégiumban folytatta tanulmányait. 1914-ben kezdte meg azokat ép-

Sárospatak

Ref. főiskola

pen az első világháború kitérősekor. Életrajzában ezt a háborút a következőképpen értékelte: „Sok millió ember átka és katasztrófája”.

Sárospatakon, a háború közvetlen kitérőse után, fokozatosan kiürültek az üzletek, nem volt cipő, és hiány volt az alapvető élelmiszerekből is, mint a cukor, a liszt és a kenyér. A falvakban még volt elegendő élelem, de az 1916-os

aszály nem segítette az európai háborús hisztériát. A pékségekben a kukoricalisztet már 2:3 arányban használták a kenyérből készítéshez. Az ilyen kenyér sem kinézetében, sem ízében nem volt túl vonzó. A kollégiumban petróle-

um és gyertya helyett gyengébb minőségű disznósírt használtak világításra és a kanóc helyett pedig rongydarabokat vágtak csíkokra és azokat használták. A falvakban is több alkalommal házkutatást tartottak, hogy az elrejtett élelmiszerkészleteket felkutassák, és amikor sikerrel jártak, lefoglalták azokat, sőt még pénzbírsággal sújtották az érintetteket. A kétvágányú vasútvonalon Alsómihályi és Palota között frekventált volt a forgalom, mert ezen bonyolították a katonák frontra szállítását és hozták haza a sebesülteket. A háború elején mindenki kifejezte keresztyén együttérzését. Néhány hónapig annyi önkéntes volt, hogy süteményeket, sőt még sült csirkét is vittek az alsómihályi vasútállomásra a katonák számára. Később azonban ez meggyengült, és a háború befejezése után a katonák éhezve, szívükben bosszút terelve tértek haza. Legtöbbjük alkoholba fojtotta dühét. Néhányan közülük felelőtlenül lövöldöztek az utcán éjjel-nappal. 1919 januárjában nagy számban érkeztek az országba orosz, francia és olasz legionáriusok, majd megalakult a Masaryk Köztársaság. A fiatal Erdélyi Zoltán Gejza Sárospatakon folytatta tanulmányait, de a diákoknak nem adtak ki útlevelet, ezért társaival illegálisan lépte át a határt. Sárospatakon a háború után megjelentek a románok is, akik megszállták a kollégiumot és főleg takarókra és bakan-csokra volt szükségük.

Az ifjú Erdélyi nagyon jól tanult a gimnáziumban, és különösen szerette a matematikát, ezért úgy döntött, hogy Budapesten folytatja tanulmányait a Technikumban. Felvételi vizsgák még akkor nem voltak, a felsőoktatási intézmény csak azt vizsgálta, hogy a jelentkező zsidó származású-e, mert bevezették a szigorú numerus clausus törvényt, amely az egyes szakokra százalékos arányban vette fel a zsidó származású jelentkezőket. Érettségi után Budapestre utazott, és ott éppen kollégiumot keresve rájött, hogy e téren irreálisak a kilátásai, mert akkori óriási volt a munkanélküliség az értelmiségiek körében. Ezért elhatározta, hogy Sárospatakon teológiát tanul tovább, és így 12 évig hűséges maradt a Bodrog parti Athénhez.

1926-ban Rockefeller-ösztöndíjat kapott Svájcba, konkrétan Zürichbe, 900 frank értékben, amelyről Pálóczi Czinke István püspök 1926. október 11-én kelt levelében tájékoztatta, majd két héttel később a Konvent megküldte számára a megfelelő pénzüsszeget. Kiutazása előtt azonban 1926. június 22-én kitűnő eredménnyel tette le a kápláni vizsgát, és Sárospatakon dr. Révész Kálmán püspök lelkészi szolgálatra bocsátotta ki. Zürichben egyáltalán nem élt fényűzően, ezt bizonyítja az a tény is, hogy életrajzában megemlíti, hazaérkezve 12 kilóval kevesebb volt a súlya. Svájcban egy erdélyi lelkészjelölt társával lakott egy magántulajdonosnál, ahol a téli félévben 92, a nyári félévben 91 frankos bérleti díjat és tandíjat fizetett, és az utazási költségeket is fizetni kellett. Itt részt vett a híres rendszeres teológus, Emil Brunner dogmatika (eredeti nyelven a tantárgy címe Christliche Theologie Teil II.) előadásain, akinek első könyve, *A vallásfilozófia a protestáns teológia szemszögéből* éppen ottlétekor jelent meg, 1927-ben. A tantárgyi kínálatból választotta még Schrenk professzor előadásait a János Jelenések könyvéről, Ruegg professzorral a gyermekistentisztelet rejtelmibe nyert betekintést, Gut professzor pedig összehasonlító vallástudományt tartott a diákoknak.

Hazatérése után édesapja támogatásával élt, aki egy tíznapos erdélyi kirándulással is megjutalmazta. 1927. augusztus 1-től Nagyszaláncon volt segédlelkész, de csak szeptember végéig, mert 1927. október 1-jétől kötelező katonai szolgálatot teljesített behívója alapján az oltmüti 6. gyalogezred, ún. „Hanácky” 5. században. Ott jól ment sora, de nem sok ideig tartózkodott Olmützben, mert november második felében a magyar katonák felügyelőjévé rendelték Prágába. 1928. június 6-tól már szolgálatban van ismét Nagyszaláncon az akkori esperesnél, ahol három hónapig szolgál és ezalatt 1928. szeptember 26-án Sárospatakon teszi le a papi vizsgákat. Augusztusban az egyházi újságban olvasta, hogy meghallgatások sorozata kezdődik a megüresedett beregszászi segédlelkészi posztra, és ő volt az első a tizenkét jelentkező közül, aki az állást megnyerte. A hivatali állomáshely elfoglalásának feltétele azonban a történelemből, a földrajzból és a helytörténetből nosztrifikációs vizsga letétele volt, mert csak ebben az esetben kapott állami fizetést, ún. kongruát. Lelkiismeretesen felkészült, az eljárás megindítására engedélyt kapott, a beregszászi gimnáziumban sikeres vizsgát tett, de bizonyítványának érvényesítésére csak 1929. augusztus 22-én került sor a 102.651//29-II szám alatt. Mint írja visszaemlékezéseiben, mindez csak „a területi hivatal ügyintézőjének hanyagsága miatt” történt, de ez alatt az idő alatt egy szép összeg kerekedett ki abból, 12.000 csehszlovák korona.

Beregszászi munkásságát hivatalosan 1929. március 24-én fejezte be, amikor is az 1929. március 3-i egyházközségi közgyűlés alapján lelkésznek választották Magyarizséken. Ugyanabban a gyülekezetben kezdte meg önálló lelkészi szolgálatát, mint édesapja, Erdélyi András

1897-ben. Édesapja az egyházi földek tavaszi vetésével támogatta fia lelkészi szolgálatát, és a család saját anyagi forrásaiból vásárolt neki szobabútort, lovakat, ekét, kaptát és hasznos tartozékokat egy mezőgazdasági kocsi elkészítéséhez. A magyarizségi egyházi földek azonban nem nagy hozammal kecsegtették a fiatal lelkészt. Ebben az időszakban ismerkedett meg feleségével, a pelejtei származású Bottka Piroskával, akivel 48 évig éltek együtt, és ebből a házasságból két gyermek született, Katalin Magdolna 1931-ben és László Zoltán 1933-ban.

Bodzásujlakon a lelkész

halála után megüresedett a lelkészi állás. Ő jelentkezett a pályázatra és itt közel 6 hektár volt csak a termőföld. 1934. augusztus 5-én tartották a lelkészválasztó egyházközségi közgyűlést, és Erdélyi Zoltán Géza itt szolgált 1969 októberéig, azaz teljes harmincöt évig. Akkoriban Garany is Bodzásújlakhoz tartozott, ahol négyszer annyi egyháztag volt, mint az anyaegyházközségben. Szolgálati

ideje alatt beszolgált Szürnyeget, Imreget, Magyarsast, Kázsót, de heti négy órában hitoktatást végzett Hardicsán is.

1954-ben az újonnan létrejött kétnyelvű kelet-kassai egyházmegye esperesévé választották, úgy hogy 17 évig csak Magyarországon és Svájcban tanult. Beiktatása az esperesi tisztségbe 1954. április 25-én történt ft. Varga Imre püspök nyomán, amikor is életszagú igehirdetése az IJn 3,8 alapján hangzott: **„Gyermekeim, ne szóval vagy nyelvvel szeressünk, hanem tettekkel, igazán.”** 1954. szeptember 28-án és 29-én Pozsonyban részt vett az esperesek első találkozásán a Molotov u. 912 (ma Obchodná - Széplak u. 12) szám alatt. 1955. március 25-én a pozsonyi parókiának a gyülekezeti termében tartózkodott, amikor a németországi békemozgalomról előadást hallgatott dr. Niesel tollából. A hozzászólások körében megkérdezte a németországi evangélikus egyház tekintélyes vezetőjét, hogyan lehetséges az, hogy Nyugat-Németországban több a protestáns, mint a katolikus, mégis csak a katolikusok vesznek részt a politikai életben. Dr. Niesel azt válaszolta, hogy az I. világháború után a katolikusok részt vettek az egyetemi ifjúság nevelésében, ezért vannak többen a közéletben, míg a protestánsok a technika világában érvényesültek. A közügyekről alkotott véleményét leszűrhetjük e kérdéséből is.

Bodzásújlak - templom

A kegyetlen szocializmus őt is utóérte. Még 1943-ban vásárolt egy pálházai telket egy gyógyszerésztől, hogy ha valami történne vele, akkor legyen biztos fedél a családja feje fölött. De amikor államosították az összes magyarországi gyógyszerterát, mindene az állam kezébe került. Ezt követően házat vásárolt Bodzásújlakon egy Ausztráliába költö-

zött zsidó üzletembertől, de azt is 1949-ben az állam elko-
bozta a lakosság céljaira úgy indokolva tettét, hogy a tulajdonos nem lakott az épületben, ill. a ház teljes területéből az üzlethelyiség nagyobb rész volt, mint a lakórész. Később, a prágai tavasz enyhülő időszakában 28. 800 Kcs kompenzációt kapott.

A sárospataki öregdiákok találkozóin nem igazán tudott részt venni, mert a határzár nem tette lehetővé, például 1962-ben nem kapott kiutazási engedélyt. 1972. június 25-én a neves kollégium öreg diákjainak találkozásán az érettségi bizonyítvány átvételének 50. évfordulója alkalmából ő mondta az ünnepi beszédet. Ebben kifejezte háláját az őket felnevelő nemzedéknek, és emlékezett azokra az időkre, amelyek meghatározták tanulmányait:

„Emlékeim közül szót kér egy pár élmény, amikről lehetetlen meg nem emlékezni. Gondolok 1917. október 31-re, amikor a 16. század nagy szellemi mozgalmának, a reformációnak 400 éves fordulóját méltó keretek között ünnepeltük meg éppen ebben a teremben. Az 1918-as őszirózsás forradalomra, amelyik városunkat sem hagyta közömbösen, s arra a június eleji reggelre, amikor 1919-ben a kapitalista Csehszlovákia Miskolcig jutott seregteste a Tanácsköztársaság Vörös hadseregének nyomása alatt visszavonulóban felverte az alvó várost. Boldog emlékü Csontos József igazgatónk az első tanítási óra kezdetén végigjárta az osztályokat s felelősségének tudatában jelentette az iskolai év végetértét s tanácsolta, hogy a meglévő lehetőségekkel élve, térjünk haza szüleink otthonába. Itt, Patakon hordoztuk el 1920-ban a trianoni gyászt is és mert szívből szerettük iskolánkat és tanárainkat, az új hazába kerültek is, kivétel nélkül vállaltuk az illegális határátkeléssel járó kellemetlenségeket. [...] Kegyelettel kell, hogy megemlékezzem a hitleri örületnek áldozatul esett két osztálytársunkról, valamint a II. világháborúban hősi halált halt Véghe Istvánról. Nem kétséges, hogy a mi évfolyamunk túlságosan jól megtanulta a történelem leckéjét, hogy mit is jelent a háború.” Végül reménységgel szólt: *„És a jövő perspektívái? Reménnyel biztatók. Ennek a reménynek alapja és záloga egy egyszerű összehasonlítás: A mi időnkben a nyolcosztályos gimnáziumban az igazgatón kívül 17 tanár tanított, pedig már akkor is akadt egy-egy párhuzamos osztály. Ma, a kezembe jutott ballagási meghívón 54 tanár nevé számoltam össze, pedig időközben a gimnáziumi oktatás 4 évre szűkült. Nem kétséges, hogy a tanárok számával arányosan szaporodott a tudományok szolgálatára magukat elkötelezett diáklányok és diákifjak száma is.”*

Szolgálati után nyugdíjas éveit Alsómihályiban töltötte, majd Pozsonyba költözött lányához, aki külföldről hazatérve itt telepedett meg. 1987. szeptember 16-án hunyt el Pozsonyban. 1987. szeptember 23-án Alsómihályiban temették el, ahol az örök élet ígét Varga Béla püspök helyettes hirdette a Zsidók 13:6-7 alapján. Sírjánál a kelet-kassai egyházmegye espereshelyettes, Lucskay András, utóda, Juraj Lőrinc bodzásújlaki lelkész és az alsómihályi lelkész, Lejko Zoltán szóltak a gyászolókhöz.

Ez az életpálya is jól szemlélteti, hogy mindent háladással vegyünk az Úr kezéből. A mi szolgálatunkat is gazdagítja, hiszen nagy felelősséget nyertünk az Úrtól, **„Aki úgy szól ma is, Ahogy régen szólt, Nem változik: az Ő, És az lesz, aki volt.”** (RÉ 167. dicséret 3. verse)

Buza Zsolt

Az élő Ige nyomában

Egy nemzetközi kórustalálkozón, a sárospataki templomban, a gyönyörű dallamokat könnybe lábadt szemmel hallgatva (s ezzel korántsem voltam egyedül), hálát adtam az Úrnak, hogy tanárok, karvezetők, önkéntes szolgálatukkal, el nem múló szépséggel és maradandó élményekkel töltik meg a gyermeki lelkeket, s előadásukon keresztül, a közönség is áldott élménnyel lesz gazdagabb. Akkor merült fel bennem a kérdés, hogy mi számít ma értéknek? Mivel töltjük meg lelkünket?

2024. május 26-án, Szentháromság vasárnap délutánján, úgy hiszem, ezekre a kérdésekre választ kaphattunk. A ladmóci gyülekezet, hagyományosan, ezt a vasárnapot is ünnepként éli meg. Ezt az alkalmat évek óta annak a szellemében szervezik meg, hogy megpróbálják megfogalmazni, mit jelent az élő Ige által megélni különböző élethelyzeteket. Nt. Spisák István helyi lelkipásztor szeretettel köszöntötte a jelenlevőket, majd Nt. Lucskay András nagyszalanci lelkipásztor, Zákeusról szóló ígéhirdetésében, előkészítette a találkozó alap hangnemét. Az ígéhirdetést követően Vida Boglárka egyetemi hallgató zongorajátékkal és énekkel üdvözölte a megjelenteket.

Az ez évi alkalom rövid biznyságtételek által szolgált a jelenlevők lelki épülésére. Elsőként Kiss Miklós örösi lelkipásztor, a FIRESZ elnöke mondta el néhány szóban, milyen kihívást jelent számára a mai fiatalokat hitelesen megszólítani az Ige által. Szentpéteri István, királyhelmecei gondnok, a szolgálatban megélt felelőség- és hivatástudatot hangsúlyozta. Zuti Sándor, nyugalmazott lelkipásztor, hirtelen jött (azóta felgyógyult) betegsége

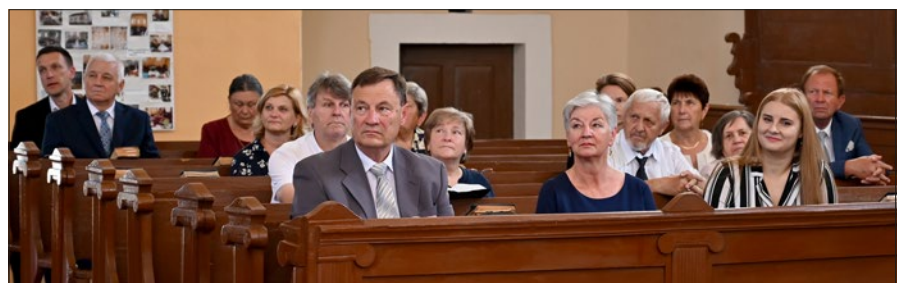
miatt nem tudott eleget tenni a meghívásnak.

Az örösi Karcsa-parti kamarazenekar keresztyén énekekkel tett valást hitéről. A találkozó egyik vis-szatérő meghívója, s z a t é r ő v o t t j a,

mi személyiségeinek élete és tevékenysége által. Érdekes volt hallgatni az összefüggéseiben bemutatott, Felvidéket érintő, vagy éppen innen induló történelmi szálakat, amelyek nemzetünk múltjának szerves részeivé váltak.

A Karcsa-parti zenekar vezette fel a biznyságtételek második „blokkját”, amelyet Györky Szilvia alsóhimályi lelkipásztor, a Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesületének elnöke nyitott meg. Őt követte Tokár Viktor bodrogszerdahelyi gondnok, aki az imádság fontosságáról és erejéről, valamint a beteljesedett reménységről szólt. Bajusz Erdélyi Noémi, a sárospataki Hegyalja TV médiamunkatársa beszélt arról a kihívásról, amelyet egy médiában dolgozó ember keresztyén szemszögből él meg. Egy riport háttértörténetét bemutatva, beszélt arról, hogyan éli meg személyes nehézségeit, s miképpen kapott megerősítést az Ige által, amikor kételkedni kezdett önmaga helytállá-

Ft. Csonka László tartalmas előadást tartott az élő Igéről a régió történel-

sában. A rövid, pár perces bizony-
ságtételek sorát Bárány István,
tiszteltbeli ladmóci gondnok zárta,
aki hálát adott az Úrnak azért is,
hogy ez az alkalom még mindig meg-
szólító erővel bír a környék meghí-
vottjai számára. A találkozó részét
képezte a templom bejáratánál ren-
dezett kiállítás, amelyen a királyhel-
meci Művészeti Alapiskola két diák-
ja, Hornyák Izabella és Nagy Beáta,
tanáraik vezetésével, rajzokban fo-
galmazták meg, mit jelent számukra
az élő Igével élni.

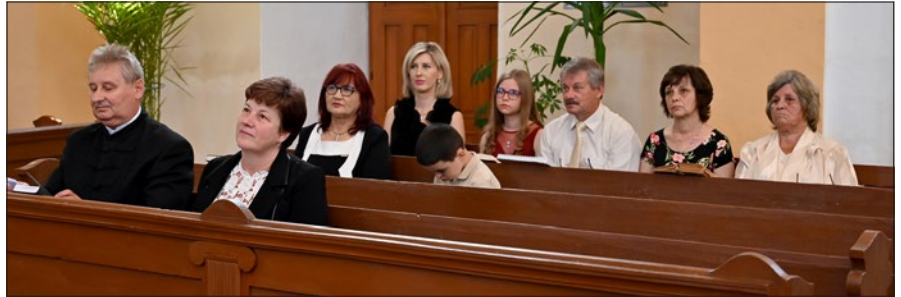
A rendezvényt Spisák István lel-
kipásztor köszönetnyilvánítása zár-

ta, majd az ajándékok átadása után,
a meghívottak egy közös szeretet-
vendégségen vettek részt, ahol a bi-
zonságtételek nyomán elkezdődött
gondolatmenetek, élénk beszélgetés-
ben, tovább folytatódott. A ladmóci

gyülekezet ezzel ismét egy igényes
szentháromság-vasárnapi délutánt
készített elő az érdeklődőknek, ame-
lyért legyen Istené a dicsőség.

Györky Sz.

foto: Györky Marián

Gyümölcsök a Pozsonyi Református Egyházközségben

Pünkösöd ünnepéhez közeledve sok lelki gyümölcsöt
szedtünk a gyülekezet fájának aranyágán, amelyek ma-
guktól, vagyis kegyelemből nőttek a költő szavai alapján.
Hála érte a Hatalmasnak, Aki nagy dolgot tett velünk. (ld.
Lk 1,49)

2024. május 5-én konfirmáció volt gyülekezetünkben a
szlovák istentiszteleten, amikor is hat fiatal tett bizonsá-
got hitéről. Az igehirdetés szolgálatát e sorok írója végezte
az IJn 4,9-21 alapján. 2024. május 9-én. áldozócsüörtökön
pedig a magyar istentisztelet keretén belül egy felnőtt asz-
zony tett hitvallást az Úr Jézusról és a Hozzá fűződő élő
kapcsolatáról. Az igehirdetés szolgálatát nt. Buza Bodnár
Aranka lelkész nő végezte a Jn 14,6 alapján.

Május első vasárnapján gyermekeink köszöntötték az
édesanyákat, a nagymamákat és nevelőiket bizonságté-
vő fohászaikkal, igeversekkel és imádságaikkal. Az igehirde-

tés szolgálatát nt. Peres Zsuzsanna végezte az Ézs 49,15 és a
IIMóz 2,1-10 alapján, aki a hívő édesanyák áldásairól szolt
a gyermekek életében.

Május második vasárnapján a szlovák vasárnapi isko-
lás gyermekeink tettek bizonságot arról, hogy mit is je-
lent számukra az édesanyai szeretet. Az igehirdetés ekkor
is a legnagyobb szeretetről szolt a pogány asszony nagy
hitére rámutatva, aki gyermekéért esedezik Jézus előtt a
Mt 15,21-28 igeversekben.

A mi Istenünk a szívek és a vesék vizsgálója és minden-
kinek megmutatja, hogy hol a helye az Ő Igéje és Szentlelke
által.

Buza Zsolt

Legyünk hangja azoknak, akik nem szólhatnak!

A Szlovákiai Református Keresztény Nők Egyesületének ungi egyházmegyei közgyűlését 2024. június 9-én tartotta az egyesület a nagykaposi református templomban. Ung-vidék településeinek nőgyesületi tagjai Szirénfalvától Abaráig képviselték magukat, legnagyobb számban, ter-

a figyelmet arra a gyűjtésre is, amit a kárpátaljai Kegyes, valamint a nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Gyermekotthon részére indít az Egyesület a közeljövőben.

- A kárpátaljai testvérekkel még az elmúlt évi imanap előkészítő konferencián találkoztunk, ahol megdöb-

Gyermekek Segítése névből alakult ki a KEGYES mozaikszó, ami a kezdeményezés nevének adta.

A SZRKNE erre a két kezdeményezésre szeretné felhívni a figyelmet, melyhez a püspökség is csatlakozott. Így a nőgyesületi tavaszi konferenciák alkalmával személyesen is bemutattuk a két kezdeményezést, akiknek az idén gyűjtést szeretnénk szervezni.

Nt. Györky Szilvia felhívását követően, Nagy Zsuzsanna a SZRKNE Ungi egyházmegyei elnöke a „Református nők Felvidéken” c. előadás két, a reformáció kezdetén tevékenykedő hölgy nevével és életével ismertette meg a jelenlévőket. A történet főszereplője Massay (Majsai) Eulália, valamint Patócsi Zsófia mellett a kenyér volt, amely egykor a hitviták egyik pontjaként emberek életének végét is jelenthette. A reformáció kezdeti időszakában ugyanis, az ostya vagy kenyér osztásának ténye egy-egy gyülekezetben a kenyeret osztó lelkész halálraítélését is magával hozhatta. A hitviták időszakában, az eredetileg Terebesre összehívott hitvita fő témája az volt, hogy Thúry Farkas Pál, a helvét tanok egyik kezdeményezője Perényi Gábor földesúr területén kenyérral osztotta az Úrvacsorát a nagyhatalmú úr minden tiltása ellenére. Az 1564. augusztus 13-ra összehívott hitvitára Perényi Gábor szilárdan elhatározta, hogy példát statuál a Thúry Farkas Pállal, nehogy más lelkészei felbátorodva a példán visszatérjenek a kenyér osztásához a többi településen is. Massay Eulália és Patócsi Zsófia hangja volt az, ami meggyőzte Perényi Gábort arról, hogy Thúry Farkas Pál élteben maradjon. A terebesi hitvitára végülis Perényi Gábor betegsége miatt Füzéren került sor, amit követően Thúry Farkas Pál életben maradt, de elmenekült Perényi Gábor fennhatósága alól. Több lelképásztor társa is követte. Eulália és Zsófia hangja volt Thúry Pálnak, és a hitvita során annak életéért szálltak síkra, azonban a kor bőkezű támogatójaként ismert két nő számos életet változtatott meg gondoskodásával, áldozatvállalásával a hitvitát megelőzően és utána is.

Méliusz Juhász Péter írta a Jelenések könyve után készített prédikációiban: „Áldott légy kegyelmes Atya, hogy most is dajkákat szerzesz a feje-

mészetesen, a vendégfogadó nagykaposi egyesület tagjai voltak jelen. A nagykaposi református közösség néhány férfitagja is megtisztelte az összejövetelt a nyitó áhítat során, melyet Nt. Krausz Viktor esperes úr tartott Márk evangéliumából választva igét (Márk 7:24-30). A nők áldozatkészségéről beszélt, amit, ha gyermekekről van szó, akkor a megaláztatás sem állíthat meg. Egy gyermek egészsége fontosabb a nő, egy anya büszkeségénél. Nt. Györky Szilvia, a SZRKNE-nek elnöknője vette át a szót és továbbra is az áldozatkészségről beszélt, hisz idén Felvidéken kerül megrendezésre a Kárpát-medencei imanapot előkészítő konferencia, ahová Erdélyből, Kárpátaljáról, Délvidékről, Magyarországról és Felvidékről érkeznek majd nőgyesületi küldöttségek, hogy megismerkedjenek az imafüzettel és a Felvidék ezen szegletével. Az egyesületek képviselőit arra kérte, hogy ha tudnak, az imanapi konferencia távolról érkező delegációi számára készül ajándékcsomagok tartalmához járuljanak hozzá olyan helyi termékekkel, mely a térségünket jellemzi. Felhívta

benne hallottuk, hogy Ukrajna egyes állami intézményeket (legalábbis finanszírozásukat) megszüntetve sok gyermek került át olyan nem állami fenntartású intézményekhez is, mint pl. a nagydobronyi Gyermekotthon, ahol meg kell oldani a gyermekek elhelyezését, napi gondozását. – mondta Nt. Györky Szilvia elnökasszony.

- Sajnos nem csak az árvaházakban növekedett meg a gyermekek száma, hanem a kórházakban otthagyott gyermekek is segítségre szorulnak - folytatta.

Erre reagált Sipos József és csapata,

amikor a nagyszőlősi Gyermekotthonban 2017-ben először vittek adományt az otthagyott gyerekek ellátásához. Ez azonban gyorsan további szolgálattal bővült, mivel az ott látottak erre indítottak egy maroknyi önkéntest. Napi szinten gondozni kezdték a kórházban otthagyott gyermekeket. Azóta alapítvánnyá alakultak, mert a napi áldozatvállalás egyre nagyobb, egyre több gyerekről szólt és nem csupán Nagyszőlősen, hanem Munkácson is elindították a tevékenységet. Kárpátaljai Elfelejtett

delmek közül, kik sem marhájakat, sem pénzüket nem szánják, hanem velők, a te dajkáiddal fölneveled és megtartod egyházadat és abban a prédikátorokat és oskolákat. A te felséged házában ezek, akik építették a Jeru-

olyanokért szóljunk, akik magukért nem tudják megtenni, esetenként még segítséget sem tudnak kérni. Ezért is döntött a nőegyesület a nagydobronyi Gyermekotthon, a KEGYES és mint minden évben az idén is a Jó Pásztor

gattak, és kérem, ha tehetik, a következő időszakban se lankadjon tetteikészségük, áldozatvállalásuk. Köszönjük a nagykaposi gyülekezetnek a szíves vendéglátást, azoknak a férfiaknak, akik jelenlétükkel, együtt-

zsálem kőfalait és tárházait: a nagyságos Magócsy Gáspár az ő jámbor házastársával Massai Euláliával, a nagyságos Patócsy Zsófia nagyságos vitéz Bebek Györggyel, stb...". Bennünket is dajkának adott az Úr, hogy

anyaotthon támogatása mellett.

Ezúton is szeretném megköszönni a Nőegyesület sok-sok aktív tagjának az áldozatvállalását, amellyel eddigi tevékenységeink során különböző közösségeket, kezdeményezéseket támo-

működésükkel támogattak bennünket az alkalom során a támogatást, Nt. Krausz Viktornak az áhítat során kifejtett biztatást. Áldott legyen az Úr ezért az alkalomért!

Nagy Zsuzsanna

Kilencven éves Csohány János egyháztörténész

Egy rég felajánlott tegeződés apropóján

Úgy tekintek rá, mint aki egy egy-személyes intézmény. Akiben együtt van hit, tudomány, humor, barátság. Isten és nemzet szolgálata. Aki a magyar kálvinizmus elkötelezett tudósa. Épp ezért ismeri, érti a múltat, a miérteteket, és azoknak jelenbe vezető összefüggéseit.

Ő Csohány János. A tanárom. Lelkipásztor és újságíró kollégám. Ősz barátom.

„Ma jön Csohány!” mondogattuk egymásnak, azokon a napokon, amikor egyháztörténelmet is tartalmazott a főiskolai tanrend. Ilyenkor úrrá lett rajtunk valami jóleső, izgatót várakozás. Megjelent arcunkon a derű. Tudtuk, valami történni fog. Valami érdekes, különleges. Egy tör-

ténelmi időutazás, amelyen vele tart-hatunk.

Ha pedig megfáradunk, akkor máris jön néhány humoros anekdota, melyeken a diáksereg hálásan határozik, egy bő percre elengedi magát, a Tanár úr pedig szelíd derűvel pislog és örömmel állapítja meg, hogy jellegzetes humorérzéke ismét célba talált, a lankadó figyelem pedig újra visszatért.

Közben elteltek az évek, időnként összefutunk egykori diáktársakkal és megfigyeltem, sokszor nem is arról kérdezzük egymást elsőként, ki hogy van, ki merre és mit csinál, hanem egymás szavába vágva, nevetve, kuncogva, összekacsintva, azt kezdjük el emlegetni: emlékszel, amikor Csohány...? Hát hogyne! Hát persze, hogy emlékszem. És egyik anekdotát soroljuk a másik után. És közben úgy nevetünk, mint rég, gondtalan diákkorunkban.

Most nem leltározok, nem számolom az éveket, mióta ismerjük egymást. Mint ahogy nem számolom azt sem, hány könyve sorakozik a polcaimon. Vagy, hogy hány interjút készítettem vele az évek során, hány remek írást közölt szerény

közreműködésemmel bukaresti, partiumi, erdélyi lapjainkban. Hiszen nem ez a lényeg, a számok nyelvén nehezen értelmezhető, átérzhető és megragadható egy régóta tartó tanár-diák kapcsolat, amely az idők során átalakult barátsággá, elmélyült egymásra figyeléssé.

Hálás voltam, valahányszor jött, érkezett tőle a kedves, örvendező visszajelzés: ezt is, amazt is olvasta tőlem. Figyel rám, gratulál, örül hogy járom az utam. Amelyhez ő is hozzájárult a maga részével. Amelyre ő is felkészített. És amiért neki is hálás vagyok.

Emlékszem, nem sokkal tanulmányaim befejezése után felajánlotta a tegeződést, de én életemben először nem mondtam neki. Elfogódott voltam, még túl közel állt hozzám a főiskolai tanár-diák kapcsolat emléke, ezért hát nem éltem ezzel a megtiszteltetéssel. Úgy éreztem, nincs még itt az ideje, túl fiatal vagyok még egy ilyen „nagy öreghez”. Hol vagyok én még attól, hogy „egy Csohányt” csak úgy, a magam laza módján visszategezsek?

Így hát maradt részemről a magázódás. Közben meg eltelt olyan bő két

évtized. A tükör pedig mindig a kéréssel teljesebb valóságot mutatja, azt hiszem ezalatt hozzáöregedtem János bátyámhoz. Hát szervusz, drága Tanár úr! Szervusz, János bátyám!

Egy tartalmas életúthoz kellene az emberformáló tanárok, akikre felnézhetünk, akikkel később akár együtt is haladhatunk és akiket életünk során hálással a szívünkben hordozhatunk. Csohány János tanár úr ilyen barát számomra. És hiszem, még sokan érznek így. Éltem, dolgoztam, szolgáltam, írtam, ő pedig mindvégig velem volt. A tőle megszerzett tudás idővel megkopott ugyan, de velem és bennem maradt az a sok-sok érték, amit tőle kaptam; minden előadásában, beszélgetése-

inkben, könyvében, újságcikkében, engem megszólító írott és elektronikus levelében.

És ez jól volt így. Azt ígértem ugyan, számokról nem beszélek, de

az Úristen úgy látta jónak, hogy idén immár 50 évesként köszönhetem a 90 évest. Aki útnak indított egykor, a távolba vezetett, nehézkes kilencve-

nes évek végén és akivel jó volt oly sok formában együttműködni, kapcsolatot ápolni, atyai barátként számomra tartani. Hálás vagyok, hogy köszönhetem őt, és ebből az alkalomból újra kutakodhattam a közös emlékfeszélyeket tartalmazó fiókomban.

János bátyám, akkor egy csekély, aprócska késéssel, hadd éljek az általam felkínált lehetőséggel. Hát szervusz! Mindent köszönök! A hátam mögött hagyott rögzös utakon próbáltam hű tanítványod lenni. Aki egész élete során büszke volt rá, hogy őt „egy Csohány” tanította, s neki „egy Csohány” az atyai barátja.

Isten áldjon és szeressen!

Fábián Tibor

Emlékezz vissza...

XXII. rész

A kibocsátás alkalmával Varga Imre püspök úr közölte ugyan, hogy szolgáló helyem Deregnő lesz, de ahhoz előbb meg kellett kapnom az egyházi hivatal hozzájárulását. A kommunista államhatalom ugyanis közvetlen felügyeletet gyakorolt az egyházak fölött. Ez azt jelentette, hogy a kulturális minisztérium keretében létezett egy egyházi osztály, s annak alárendelt hivatalai kerületi és járási szinten. Ebben a hivatali rendszerben kellett lezajlania az engedélyezési folyamatnak, s csak így foglalhatta el a kinevezett lelkész a szolgáló helyét. Az állami engedély október utolsó hetében érkezett meg, s a gyülekezetet akkor beszolgáló vajáni lelkész, Zuti Sándor mutatott be a gyülekezetnek október 31-én, az ünnepi istentiszteleten, amelyet akkor csak a munkaidő utáni órákban lehetett megtartani. Mit is jelentett Deregnő 1980 őszén? Több, mint ötszáz lelkes gyülekezetet, amelyben a templom halaszthatatlan felújítása miatt egyenlenség keletkezett, s a nyugdíjazott lelkész helyett két éven át Zuti Sándor szolgált a gyülekezetben. A

gyülekezeti hitoktatásra több, mint harminc gyerek járt szombatoként, és heten készültek konfirmációra. A gondnoki teendőket Révész Bálint látta el példás hittel tizenkét presbiter társával. Nagy segítséget jelentett Isza István és Molnár Árpád családja, akiket később a gyülekezet gondnokaivá választottak. A gyülekezet temploma 1836-ban lett kész, s a lelkészlak 1897-ben. Az udvaron egy abban a korban épült gazdasági épület állt, a parókia mellett egy összedőlő nyári konyha, s a kertben egy hatalmas csűr. Északi szomszédban az 1847-ben épült református egyházi iskola és tanítólakás volt, melyben akkor az alapiskola igazgatónője, s egyben a község pártszervezetének elnöknője lakott. A presbitérium egy része szorgalmazta, hogy igyekezzünk visszazerezni az 1948-ban államosított épületet. A gyülekezet szolgáló rendje: vasárnapi két istentisztelet, kedden bibliaóra, szombaton délelőtti hittan, konfirmáció előkészítés. Az első hónapokat a „fészekrakás” jellemezte, s bizony, a fűtés és a fürdőszoba állapota aggasztó volt. Abban az időben az „ifjú házások kölcsönét” szerettük volna igényelni, de amikor a takarékpénztárban bemutattam a havi 740 korona fizetéséről szóló igazolást,

Hittanosok két csoportja 1981 januárjában

sajnálattal mondták, hogy erre bizony nem kaphatok kölcsönt. A feleségem egyszer annyit keresett, így ő kapott kölcsönt. A gyülekezet igyekezett támogatni, s a lelkészlak felújítását anyagilag bebiztosítani. Két hónap szolgálat után felkeresett az akkori esperes, Michal Hromaník, aki

közölte, hogy a gyerekekkel és az ifjúsággal végzett szolgálat miatt feljelentettek. De a lelkézi szolgálatom fontos része ez, mondtam. Szerinte ez az állam feladata. Nem hagytam magam befolyásolni, s változatlanul tartottam az alkalmakat. 1981 január közepén a Járási Nemzeti Bizott-

ságra hívtak, hogy „államhűségi fogadalmat” tegyek az elnök, Mendel „elvtárs” előtt. A gyülekezeti élet új lendületet vett, az istentiszteleteken mintegy százan vettek részt, a bibliaórákon húsz-harminc testvérünk volt jelen. Egyik este felkeresett az a testvérünk, aki elmondta, hogy szerinte miként is történt a törés a gyülekezeti közösségben. Én erre csak azt válaszolhattam, hogy én nem igazságtevőként érkeztem a gyülekezetbe, hanem azért, hogy a békeség evangéliumát hirdessem. Keresztyénként a megbocsátás gyakorlása, a megbékélés a küldetésünk. Március közepén egyházlátogatás volt a gyülekezetben, s azon a napon kézbesítette számomra a posta a katonai szolgálatra való behívómat. Mindössze öt hónapot tölthettem a gyülekezetben, itt kellett hagynom hitvesemet, gyülekezetet, hogy két éven át Pilzentől 20 kilométerre, egy Stod u Plzne nevű kisvárosban „védjem a hazát”. Chomutovba kellett bevonulnom, s a késő délutáni vonathoz, a családomon kívül, elkísért a gyülekezet nagy része. Új helyzet, melyben lelkészként kellett helytállnom, egy kommunista hadsereg közlegényeként. Naponként tapasztalhattam meg, hogy a kegyelem Ura oltalmaz és vezet ezek között a körülmények között is.

CsL

- Folytatás következik -

Könyvismertetés

Marilynne Robinson: A gondolkodás szabadsága – Kálvinista tünődések

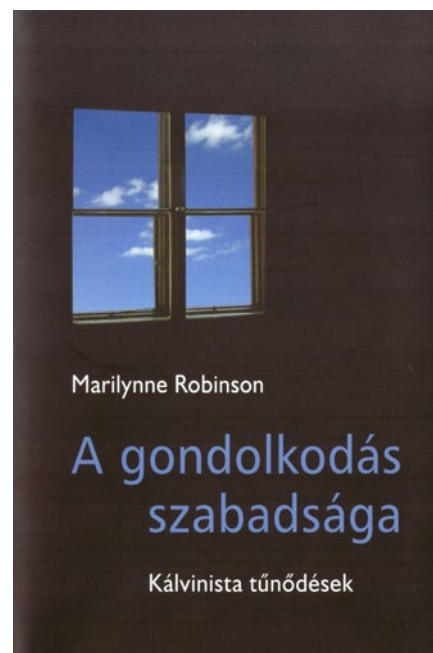
„Tudom, hogy akik tanulta Amerika történelméről azt gondolják, hogy a keresztyén önhietség és a verőlegény-gazdaságtan összeházasítása a kálvinizmusban és a puritanizmusban gyökerezik. Nos, Kálvin is, a puritánok is hatalmas irodalmat hagytak maguk után. Tessék őket elővenni, és megmutatni, hol vétkesek ebben a vulgarizálásban! Vagy, ami sokkal könnyebb feladat, keressük meg azt a száz, vagy ezer passzust, amelyben elutasítják ezt a gondolatot, ihletet mindig a Bibliából merítve, amelyet divatjamúlt szokásuknak megfelelően meglehetősen komolysággal és figyelemmel olvastak. Mi azonban inkább kifejlesztettük az áldozatvédelem történeti változatát: bűneinket apáink nyakába varrjuk. Mondok azonban valamit, amit köreinkben nemigen szokás: csak magunkat kárhoztatjuk.”

„Nem ahhoz az iskolához tartozom, amely szerint a hit szilárdságát a tantételekhez való igazodás határozza meg. Éppen ellenkezőleg, meg vagyok győződve arról, hogy a Istenbe vetett hit felszabadítja a gondolkodást, mert a gondolkodás folyamatos okulás Isten dolgairól. Némelyek szemében pa-

radoxnak tűnik a szellemileg nyitott vallásos hit. Ellentmondásnak tartják ezt a vallás ellenzői, ahogyan láthatólag számos követője is. Kálvin a mindenséget olyan iskolának mondta, ahol tanulunk. Én ezt mélyen igaznak érzem. Krisztus szabadságra szabadított meg minket.”

- Marilynne Robinson amerikai író, esszéíró 1943-ban született Idaho államban. A híres Iowa Writers Workshop emeritus professzora. Műveinek jelentőségét többek között Pulitzer-, Orange-, és Kongresszusi Könyvtár- díjjal ismerték el.

Nem egyszerű feladat napjaink eseményeiben eligazodni, az ismeretlenségből felbukkanó személyek indítékait, vagy a mögöttük álló erők kegyetlen, önző érdekhálóját megismerni. Ha valaki ilyenekről ír, vagy beszél, könnyen ráfognak, hogy „összeesküvés elmélet” hirdetője. Ezért is fontos olvasmány Marilynne Robinson könyve, mert olyan magatartásra, áltudományos okoskodásokra világít rá, amelyek politikai rendszertől függetlenül a Szentírás igazságát vonják kétségbe csak azért, hogy bizonyos uralkodó körök szinte

korlátlanul érvényesíthessék akaratukat, biztosítsák gazdasági, politikai hatalmukat. A 18. századtól olyan eszmei és gazdasági irányzatok érvényesültek és léteznek, amelyeket „háttérhatalomnak” hívnak. E könyv arra világít rá, hogy milyen eszközökkel érték el a nyugati társadalom szellemi és gazdasági szolgasorsba juttatását. Tették ezt úgy, hogy minden eszközzel (tudományosnak hazudott áltudomá-

nyos okoskodással, embertelen „humanizmussal”, szociál-darwini fejlődéstannal) a Szentírás embert védő, az elesettet oltalmazó tanításának kétségbe vonták, Istent vádolva az emberi gonoszságért. Teszik ezt oly módon, hogy sem a Szentírást, sem a reformáció nagyjainak, mint Kálvin írásait nem olvassák, csak ostorozzák. Az embert ott lehet szolgasorsba dönteni, s a végletekig kihasználni, ahol eltávolodik Istentől, lemond Isten oltalmáról! Nincs összeesküvés, de van Isten akaratának megtagadása. Hol kezdődik? Az Édenkertben történt beszélgetésben, ahol a Gonosz ezt kérdi

Ádámtól és Évától: „Csakugyan azt mondta Isten, hogy a kert egyetlen fájáról sem ehetek?” A folytatás és annak eredménye ismert. A tudás, sőt Isten szavának ismerete önmagában nem véd meg a Gonosztól! Védelem alatt akkor vagyunk, ha engedelmessékedünk is annak amit Isten kijelentett.

- *Az, hogy a kommunista eszmék Európa egyik legelmaradottabb részén jutottak hatalomra, amely babonásan vallásos volt, s így az ikonokat csak az ateizmus urainak képére cserélte, aránylag könnyen megértjük. De hogy földrészünk egyik legműveltebb nemze-*

tét milyen érdekek és hatalmak bírták rá, hogy egy szobafestő tömeggyilkos eszméinek kiszolgálója és végrehajtója legyen, s hogy a legjobb felkészültségű tábornokok egy tizedes parancsainak engedelmeskedjenek, csak úgy tudjuk megérteni, ha komolyan vesszük a Biblia igazságát, mely szerint a Gonosz embergyilkos, s minden igyekezetével vesztünket akarja!

Marylinne Robinson könyve hasznos olvasmány hívőknek és kételkedőknek egyaránt, lelkészeknek és teológusoknak szinte kötelező olvasmány.

Csoma L

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Gáza Sámson idejében

A bírák korában Sámson húsz évig igazgatta Izrael népét. Életét és szolgálatát, Isten akarata szerint, a filiszteusok elleni küzdelem határozta meg. Élettörténetében meghatározó volt a Gázai övezet fővárosa, ahol rossz hajlamait követve, válságba jutott. „Egyszer Sámson elment Gázába, meglátogatott ott egy parázna nőt, és bement hozzá.” Mellékesen mondva: A Hamasz vezetője azzal dicsekedett, hogy ha a parázna nők mellett homoszexuálisok is lennének, akkor azokat a háztetőktől taszítanák a mélybe. Gáza lakói törbe csalták Sámson, hogy elfoghassák, de „Sámson éjfélkor aztán fölkel, megragadta a városkapu alját a két ajtófélfával együtt, és kiszakította zárástul, majd a vállára vette, és fölvitte a hegytetőre, Hebronnal szemben.” Később, miután Delila elárulta, sikerült a filiszteusoknak elfogni őt. „De a filiszteusok megragadták, kiszúrták a szemét, és elvitték Gázába. Bilincsbbe verték, és malmot kellett hajtania a foglyok házában.” Sámson életét egy hőstettel fejezte be, szintén Gázában, a filiszteusok temp-

lomában. „Azzal átfogta Sámson a két középső oszlopot, amelyeken a ház nyugodott, az egyiket jobb kezével, a másikat bal kezével, és nekik feszült. Majd ezt mondta Sámson: Hadd haljak meg én is a filiszteusokkal együtt! Azzal megfeszítette erejét, úgyhogy a ház rádőlt a vársofedelmekre és az egész népre, amely benn volt. Így többet ölt meg halálával, mint ahányat megölt életében.” Ez jellemző a jelenlegi háborús helyzetre is. Sámson bosszújához hasonlóan gondolkodik az izraeli társadalom manapság.

Gáza Dávid idejében

Évekkel később, Izrael állam létrejötté és megerősödése után Dávid király elfoglalta Gázát és a hozzá tartozó településeket, ami így Izrael délnyugati határterülete lett. Ez volt a helyzet Salamon király idejében is. „Leverte a filiszteusokat egészen Gázáig és környékéig, őrtornyaikat és erődített városaikat egyaránt.” Az azt követő években azonban a város elfordult a bibliai elvárások betartásától, s vonakodott elismerni, hogy az a terület Izraelhez tartozik. A kritikus helyzetekben a terület lakossága mindig az elenség oldalára állt.

Proféciák Gázáról

Ámósz próféta az Izraelt körülvevő népekről prófétált, felszámolva bűneiket, s Isten esetleges büntetésit ezek miatt. Megemlékezett Gáza hőstetteiről és bűnösségéről is. „Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Gázának, mert a foglyokat mind elhurcolták, és kiszolgáltatták Edómnak. Ezért tüzet bocsátok Gáza várfalára, és az megemészti palo-

Zsidó település a Gázai övezetben 2005-ben, mielőtt a kitelepítették volna onnan a zsidó lakosságot

táit. Kiirtom Asdódból az uralkodót, és Asekelonból a fejedelmet. Azután Ekrón ellen fordulok, elpusztul a filiszteusok maradéka is, - mondja sz én Uram, az Úr.” A bibliai tudósítás szerint a filiszteusok öt város szövetségét jelentették, Gázát, Asdódot, Asekelont a tengerparton, és Ekront, Gátot a belső területen. Jeremiás 25 szerint ezekre a városokra és fejedelmekre öntetik ki a harag kelyhe a fáraó serege által. Ámósz jövendölése mellett Zofoniás próféta is az Arám Damaszkusz és Gáza tűz általi pusztulását

hirdeti. Az Úr haragjának napján „Bizony elhagyott lesz Gáza. Ez a vidék Júda házának maradékáé lesz.”

Akkor és most

Amint korábban említettük, az Izrael ellenes gázai és filiszteus szövetség az északi föníciai part menti városokkal Tírusszal és Szidónnal (ma Libanon területén található), Zakariás próféta könyvében is megtalálható, mely szerint ezek a városok megsemmisülnek. „Nem lesz király Gázában.” Akkoriban taktikai szövetség jött létre Izrael

ellenségei között a Gázai övezet és Libanon területén. Izrael ma ugyanazon stratégiai problémával áll szemben. Ez a szövetség Izrael állam megsemmisítésére törekszik. De ez nem csak egy Izrael elleni harc, hanem Izrael Istene ellen vívott küzdelem. Az izraeli katonák Isten ellenségei ellen is küzdenek. Ez a mai ember fülének kissé régimódinak hangzik, de a Közel-Keleten ez a valóság. A Gázai övezetben a politika mellett a vallásnak is nagy szerepe van.

*Aviel Schneider, Avshalom Kapach, Israel Heute
Fordította Csoma László*

A Kárpát-medence reformátussága

„Fogunk hát építeni új, erős várakat a régi Istennek”

A trianoni béke után elszakított területeken megszűnt minden, csak az egyház maradt, de Isten megadta az erőt az ébredéshez és a megmaradáshoz – hangsúlyozta imádságában Kató Béla erdélyi püspök Geszten a nemzeti összetartozás napján imádságában.

– Ma van a nemzeti összetartozás napja. Atyánk, te tudod, hogy milyen borzalmas volt az összeomlás. Elképzelni sem lehetett, hogy egy ezeréves ország egyszerre Csáki szalmája lehessen, melyből mindenki annyit ha-

raphat, amennyi jólesik neki. Hogy Kolozsvár, Kassa, Munkács, Szabadka nem a miénk, és semmi közünk többé nincsen hozzá – mondta a nemzeti összetartozás napján Geszten tartott ün-

nepségen Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke.

Megköszönte Istennek, hogy minden józan ok ellenére szerette a magyarokat, és megadta az erőt az ébredéshez és ahhoz, hogy az előttünk járó nemzedékek „Európában páratlan módon gyakorolják az összetartozást”. Az elszakított területeken látzott meg igazán a Lélek ereje a püspök szerint: bár elveszett minden, az egyház megmaradt. – A papok ekkor váltak igazán lelkipásztorokká, és egyszerre mind feléledtek. A lenézett paraszt testvérré vált, a kurátor, a presbiter pedig munkatársa lett a lelkésznek, és alig tíz év telt el az összeomlás után, közadakozásból majdnem minden faluban felépült a felekezeti iskola – mondta Kató Béla, majd hozzátette, hogy ehhez az is kel-

lett, hogy Isten időről időre felelős vezetőket és gondolkodókat adjon. – És mindenki, a vezetőink is megértették az evangélium szavát, amit a Máté evangéliumában így olvasunk: „Mindен ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul, és egyetlen város vagy ház sem maradhat fenn, amely meghasonlik önmagával.” Kós Károly szavával kiáltjuk mi is ma itt együtt előtted, Atyánk: építenünk kell! Fogunk hát építeni új, erős várakat a régi Istennek, az egynek, az igazságosnak, az erős Istennek, aki ideküldött titkos Ázsiából egykoron minket, és akit mi idehoztunk magunkkal, aki oltalmazott mind ez ideig, és akit mi is megvédelmeztünk magunknak – jelentette ki Kató Béla erdélyi püspök. Az eseményen, amely egyben a geszti Tisza-kastély átadóünnepsége is volt, Steinbach József dunántúli püspök, a Zsinat lelkészi elnöke a 90. zsolttárt olvasta fel.

*www.reformatus.hu / Ulicza Tamás,
fotó: MTI/Koszticsák Szilárd*

Egy gyertyatartó vándorútja a Szepességtől az Érmellékig

Soha nem felejttem el azt a napot, amikor 2006 augusztusában Szepesség-járásunk során a kicsiny, de ékszerdoboz-szépségű szepesszombati belvárosban, minden előzetes vásárlási szándék nélkül, bekukkantottunk egy aprócska régiségboltba, egy igazi

– Dickensszel szólva – ódon ritkaságok boltjába. S ott szinte azonnal a szemembe ötlött egy alapos, gyöngéd tisztításra szoruló, de még így is szépséges, ezüstözött gyertyatartó, amely egy papi hagyatékából került a boltocskának közé. Amikor alaposan

megnéztem, észrevettem, hogy szárának legfőbb ékessége egy finoman kanyargó íriszminta. Ezzel el is dőlt, hogy – szerencsére kirándulásunk utolsó napja volt ez – maradék szlovák koronáinkon megvesszük ezt a ritka szépségű „fényhozót”. Éspedig éppen

az íriszek miatt, legközelebbi, 1982-ben meghalt, nagyenyedi születésű költő barátom, Jékely Zoltán tiszteletére, az ő egyik, rövidségében is örök értékű versére emlékezve:

Hódolat egy szál írisz előtt

„Így virult, mesélték, születésem kora-nyárba nyíló hajnalán: bársony oltár sárga-selymű mélyben! Ahányszor elértedelve nézem, kilép onnan fiatal anyám.” (Jékely Zoltán)

A gyertyatartót azután évente csak a sátoros ünnepek idején tettem ki, óvatosan restaurált-megszépült állapotában a nappalink patinás, nagyjából százhusz éves asztalára. Ez a számunkra mindmáig fontos és szeretett bútordarab 1977. december harmincadikán, amikor apósom, Szabó Andor a bihari Hencidán összeesketett bennünket, az ottani parókia belső szobájában az úrasztala szerepét töltötte be. Az akkori, dermesztő hidegben, meleg kabátok és fűtés híján, nem tarthattuk a szertartást a szívünknek oly kedves templomban.

A gyertyatartó a velünk töltött hosszú évek alatt otthonunk megbecsült lelki értéke lett. 2023 nyarán mégis úgy döntöttünk, hogy nyári partiumi kirándulásaink egyikén elvisszük ajándékba az Érmelléki Református Egyházmegye egyik, az Árpád-korban, a XII–XIII. század fordulóján épült román stílusú templomába, Vedresábrányba, ahol korábban is jártunk már, s Botos Júlia lelkész asszonnyal és családjával barátságot kötöttünk. Ábrány a XVI. század közepén válhatott reformátussá, a gyülekezet legkorábbi ismert lelképásztora Zólyomi Sámuel volt, 1613-ban. 2011–2013 között szakszerű kutatások alapján lezajlott a templom középkori maradványai egy részének feltárása, a déli kapu, az ablakoké, a szentségtartó fülkéé, a lépcsőfeljáróé, a karzatfülkéé és néhány faliképrészleté.

2013-ban a templom

teljes bútorzata is megújult, köztük az úrasztala. S ezen az úrasztalán a 2024-es esztendő februárjában tartott imahétén a templomot ábrázoló grafika és egy virágcsokor mellett már ott állt a mi szerény ajándék gyertyatartónk. Amellyel nem csupán a Partium (ahol nekem is számos őszám élt) iránti erős kötődésünket igyekeztünk kifejezni. Hanem azt is, hogy tisztelettel és szeretettel emlékezünk meg Botos Júlia nagytiszteletű asszony egyik elődjéről, férjem apai dédapjáról, K. Szabó Józsefről, aki e falak között, ebben a gyülekezetben szolgált 1889-től 1917-ig. Így tehát egy, korábban a Felvidéken fényt árasztó gyertyatartó most Ady Endre pátriájában, az Érmelléken talált otthonra.

Petróczi Éva,

Fotó: Szabó András

www.reformatus.hu

Az otthontól távol éled újjá egy közösség

Kárpátaljai Ifjúsági Találkozó – áhítat, dicsőítés, szeretetvendégség – ezzel a névvel indítottam útjára egy eseménysorozatot egy évvel ezelőtt. Az ötletet az adta, hogy az orosz–ukrán háború kitörése óta rengeteg kárpátaljai ismerősöm költözött Budapestre, ahol egyébként jómagam is élek, és szerettem volna egy találkozási lehetőséget nyújtani számukra, ahol együtt dicsőíthetjük Istent. Otthon ugyanis rengeteg ifjúsági alkalmon – táborokban, csendesnapokon – vettünk részt közösen, ez pedig nagyon hiányzott a nyüzsgő, zajos fővárosban. A szeretetvendégségek támogatásában, illetve a helyszín kiválasztásában egy kárpátaljai szervezet nyújtott segítő kezet, így bele is vágtam a szervezésbe. Már az első perctől kezdve többen is érdeklődtek az esemény iránt.

Alkalmanként tíz-tizenöten gyűlünk össze, ami nem egy hatalmas szám, de én már ezért is nagyon hálás vagyok. A rendszeresen járó tagok mindig megerősítenek abban, hogy mennyire szükségük van erre a közösségre. Missziómnak érzem a havonta megtartott találkozó szervezését.

Ezt a májusi alkalmat kicsit különlegesebbre szántam, mivel évfordulót ünnepeltük, ezért elhívtam a Ráday Felsőoktatási Diákotthon dicsőítő csapatának néhány tagját, hogy zenéjükkel tegyék szebbé az estét. A közös éneklés után egy rövid igei szolgálat következett, amelyet Joó Eszter, a Károli Gáspár Reformá-

tus Egyetem hittanár–nevelőtanár szakos hallgatója tartott. Prédikációjának első mondatában kiemelte, hogy Isten gondviselésének tartja,

hogy bár nem egyeztettünk előtte, mégis ugyanazt az Igét választotta az áhítat alapjául, amelyet én a résztvevőknek szánt igekártyára nyomtat-

tam: „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézs 40,31) Az áhítat középpontjában az isteni gondviselés állt. Joó Eszter feltette a kérdést, hogy vajon komolyan vesszük-e Isten nagyságát. Hiszünk-e, hogy az ő tudta nélkül még csak egy hajszál sem eshetik le a fejünkről? Az áhítat után lehetőséget biztosítottunk a gondolatok megosztására. Az egyik résztvevő elmondta, számára különösen fontos volt Isten gondviseléséről hallani, mert épp egy nehezebb időszakot él meg. Egy

másik fiatal is csatlakozott az elhangzottakhoz: „Aki hisz őbenne, nem szégyenül meg.” (Róm 10,11) Erről az igeversről egy személyes történet jutott

eszébe. Amikor elkerült otthonról egy sportiskolába, az iskolatársai sokat gúnyolták a hite miatt. Az edzője is felfigyelt arra, hogy a viselkedése eltér a többiekétől. Megkérdezte tőle, ennek mi az oka. Miután beszélgettek, az edző úgy döntött, a fiúkkal vasárnap közösen mennek el templomba. A társai katonás rendben

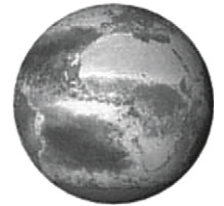
kövezték, ő pedig meggyőződött arról, hogy az Úr nem hagyta megszegyenülni.

Az értékes gondolatok és a személyes biznyságtételek után imaközösséget tartottunk, majd szeretetvendégséggel és nagy beszélgetésekkel zártuk az estét. Mindannyian egyetértettünk abban, hogy már alig vár-

juk a következő alkalmat, amelyet a terveim szerint a Margitszigeten tartunk meg. A programot Facebook-eseményként hirdetjük, és felekezettől függetlenül szeretettel várunk minden kárpátaljai és magyarországi fiatalt, aki vágyik egy jó közösségre.

Dobán Vivien, fotó: Hurta Hajnalka
www.reformatus.hu

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

A KÍNA VILÁGIMANAP MARGÓJÁRA: A KÁLVINISTA KERESZTYÉNSÉG NÉPSZERŰSÉGE A MAI KÍNÁBAN

XVI. Benedek pápa 2007-ben meghirdette a kínai népért és egyházért az imahetet. Liturgiai naptárjukban május 24-ét jelölte meg a világméretű imanap idejeként. Azóta nem csak a római katolikus egyház, hanem protestáns egyházak, és más felekezetek is csatlakoztak az imahéthez, illetve imanaphoz. Cikkünk az imaalkalom kapcsán bemutatja a református, kálvinista felekezet legújabb felfutását a Nagy Fal mögött, főként az urbanizálódó, városiasodó Kínában dr. Jie Kang kínai szakértő, kutató tanulmánya alapján. Istennek legyen hála mindazért, amit Ő Kínában keresztyén testvéreink életében létrehozott!

*Az Úr csodásan működik,
De útja rejtve van;
Tenger takarja lábnymát,
Szelek szárnyán suhan.
Mint titkos bányá mélyiben,
Formálja terveit,
De biztos kézzel hozza föl,
Mi most még rejtve itt.*

A KERESZTYÉNSÉG „SZINTE MAGÁTÓL” TERJED

Nagy veszteség lenne, ha nem tudnánk: a Nagy Fal mögötti, modern nagyvárosi Kínában a kálvinista, református keresztyénségnek milyen erős befolyása van. Miközben Európa nyugati felében a keresztyénség szinte valamennyi formájában, felekezetében a csökkenő érdeklődés, gyérülő templomlátogatás üti meg az érdeklődők szemét, addig más kontinenseken, így Afrikában és Ázsiában éppen ellentétes folyamatok zajlanak. Isten végtelen, kreatív fantáziájának köszönhetően olyan helyeken virágoz-

tatja fel a Krisztus-hitet, ahol korábban ez nem volt jellemző. Afrikában 2030-ra azt prognosztizálják, hogy mintegy milliárdnyi keresztyén fogja magasztalni a Szentháromság Istent. Ez még szembetűnőbb Kínában, ahol a korábbi évtizedek maoista „kultúrforradalma” nyomán sokan azt várták, hogy a keresztyénségnek még az írmagját is sikerült kiirtani. Abszolút nem így van. **Philip Jenkins** amerikai vallásszociológus és keresztyén teológus évtizedekkel ezelőtt kiszámította, egyre erősebben hat majd az ún. **harmadik egyházi világekorszak** jelensége. Nevezetesen: a Szentlélek hatalmas kiadásai nyomán hívó közösségek tízezrei jönnek létre, amelyek egy része az ún. *földalatti házi gyülekezetekben*, másik része a *látható egyházakban* manifesztálódik. Ez jelzi Isten jelenlétét a mai posztmodern, digitalizált Kínában is. A felfutás elkeresztő. Nemrég megjelent e-könyvemben, a **Krisztus és Kálvin Kíná-**

ban cím alatt (lapozható itt: <https://flippingbook.com/account/online/123115655/2-3>) közzétettem azt a grafikont, ami nagy pontossággal jelzi a trendet, ami Sanghajban és Pekingben, és szerte a szárazföldi Kínában mutatja a **statisztikai növekedést**. Eszerint a **sino-keresztyénség**, benne a **sino-kálvinizmus** fogalmakkal jelölt Krisztus-követők száma 2010-ben 58 millió, 2020-ban 155 millió (legális és „illegális”, a be nem jegyzett házi gyülekezetek számával együtt). Ez 2030-ra várhatóan 418 millió lesz. 2040-re több, mint 1 milliárd.

MIÉRT VONZZA A KÁLVINIZMUS A KÍNAI KERESZTYÉNEKET?

Nemrég áttanulmányoztam, lefordítottam és meg is jelentettem saját blogjaimon **dr. Jie Kang** kínai vallás-

szociológus és teológus nő izgalmas és konkrét bepillantást nyújtó publikációját, amit a göttingeni Max Planck Intézet Vallási és Etnikai Kutató részlegében készített „**A kálvinista keresztyénség felemelkedése az urbanizálódó Kínában**” címmel. 20 oldalon erre a kérdésre kereste a választ kínai helyszíni interjúk, gyülekezetlátogatások, lelkészekkel, teológusokkal folytatott beszélgetések során: **miért vonzza a kálvinizmus a kínai keresztyéneket?** Mit jelent a kálvinizmus egy észak-kínai város keresztyén közösségének úgynevezett házi gyülekezetei számára, és milyen változást hozott a református teológia importja a kínai házi gyülekezetekben, valamint a megapoliszok, például Sanghai és más sokmillió város értelmiségi köreiből?

Dr. Jie Kang rövid visszapillantást is ad a kálvinizmus Kínába jutásáról. Igen elgondolkodtatóak a megállapításai.

A református teológia új hulláma, vagyis a kálvinizmus két csatornán keresztül került Kínába. Az első a tengerentúli kínai, különösen a szingapúri, malajziai és indonéziai teológiai szemináriumokon keresztül. Például a neves református lelkész, **Stephen Tong** (唐崇荣) prédikációit széles körben terjesztették az interneten is. Továbbá a kálvinista teológiát koreai misszionáriusok vezették be, akik teológiai szemináriumokat alapítottak főként Észak-Kína városaiban. Ez azt eredményezte, hogy egyre több kínai egyházi vezető vált a kálvinizmus hívévé, és egyházait református irányba mozdította.

Kína kiterjedt urbanizációjához, hatalmas, 5-10-20 milliós városainak kialakulásához kapcsolódik a **modern kínai értelmiségiek** felemelkedése. Ők nagy érdeklődést mutatnak a hit iránt. Az ilyen értelmiségi keresztyén vezetők számára a kálvinizmus fejlődő kínai változata sokkal kifinomultabb, mint a keresztyénség más, általában korábbi és vidéki formái. **A kálvinista teológia a hitről szóló tanítás átfogó megértésével és értelmezésével, a keresztyénség mindennapi életben való gyakorlásáról szóló nagy mennyiségű irodalommal, jól strukturált hitrendszerrel és az egyházak szervezésének, irányításának szisztematikus, presbiteri jellegű módszerével elégti ki a modern igényeiket.**

A közelmúltban alakult meg **presbiteri-kálvinista elvek szerint az Evangéliumi Egyház** (= Gospel Church). Egyéves teológiai képzést és katekizmus órákat kínál. Minden vasárnap negyven perces prédikációt mondanak. Heti bibliatanulmányozás van a munkatársak csoportjaiban, ahol a *Westminsteri Rövidebb Katekizmusra* és a *Heidelbergi Kátéra* összpontosítanak. Az egyház hitoktatási intézmény is, ahol képzéssel és tanulással elengedhetetlennek tartják a bibliai igazság közvetítését, és az egyháztagok közti közösség építését.

A sokarcú kínai kálvinizmus a kormányzattal szembeni **kritikai alapállás teológiáját** érvényesíti sajátos értelmezésben. A *Kínai Kommunista Párt (KKP) kormányát Istentől rendelt felsőbbségnek tekintik a Róma 13 értelmében*, és ezért törvényesnek tartják. **Nem állnak szemben a hatóságokkal, hanem bizonyos távolságot tartanak a kormánytól.** Teológusaik **kétféle mandátumot** különböztetnek meg. **1. A kulturális mandátum** (文化使命 *wenhua shiming*) szerint az egyházi vezetők elsősorban a politikai és társadalmi kérdések kezelésében érdekeltek. **Az evangelizációs mandátum** képviselői (福音使命 *fuyin shiming*) nem a politikumra koncentrálnak, hanem az evangélium terjesztésére, kiváltképpen a muszlimok felé.

TÖMEGES MEGTÉRÉSEK – VILÁGSZEMLELETI, ERKÖLCSI IGÉNYESSÉG

A tömeges megtérések a városi területeken az 1990-es évek óta inkább **egy új erkölcsi és hitrendszer keresésének az eredményei.** Ennek célja a korábbi „kulturforradalom” okozta **spirituális vákuum** betöltése. **Liu lelkész-teológus**, aki Dél-Koreában kapott teológiai kiképzést, így határozza meg a **kálvinista teológia népszerűségének több komponensű okozati összefüggését:** „A kálvinizmus a Biblián alapul, és egy teljes hitrendszerre épült ki, amely magában foglalja az **ok, a következmények és a cselekvés** összefüggéseit. **Szisztematikus és teljes világnézet.** A **hitélet az első, ami a belső énről szól.** Ez aztán befolyásolja az egyén viselkedését vagy cselekedeteit. A hit magában foglalja a változást az emberek nézeteiben az életről, a világról és az értékekről. Ezt nevezik a **három nézet-**

nek, 三观 *sanguan*. A református teológia **racionális hitrendszer is**, amely nagyon vonzó a kínai értelmiségiek számára. Az értelmiségiek nem akarnak hinni olyan vallásban, amit nem értenek. Világosan **tudni akarják, hogy mi a keresztyén hit, és miért jó így hinni Istenben.** A hagyományos, főként földművelők alkotta vidéki gyülekezetekben a hívők a Bibliát olvassák, a városias Kínában pedig szorosan követik a keresztyén katekizmusokat vagy hitvallásokat, így a Westminsteri Katekizmust, a Heidelbergi Kátét. **A kálvinizmust életrendszerező hitiránynak tartják.** Hollandia korábbi miniszterelnöke, *Abraham Kuyper* szerintük életemben, elevenen mutatta be a kálvinizmust rendszerként, szisztematikus világnézetként. Ez **három fontos kapcsolatot** foglal magában: az emberek és az emberek között, Isten és az emberek között, valamint az emberek és a világ között. Ehhez járul még az **üdvbizonyosság** a Róma 10,10 szerint: *Szívvel hiszünk, hogy megigazuljunk, és szájjal teszünk vallást, hogy üdvözüljünk.* Az üdvbizonyosság azért fontos a városiasodó, urbanizálódó Kínában, mert világosan eligazítja őket a mindennapi városi élet bizonytalanságaiban. **A kínai kálvinista teológia bátorítja az Istenért végzett kemény munkát,** és nem lát semmi rosszat abban, hogy pénzt keresse a keresztyénség révén, feltéve, hogy tizedével mindenki hozzájárul az egyházi vagy missziós munkához. **Sok keresztyén cég jött létre,** amelyek támogatják a vallási turizmust. A kínai kálvinistáktól elvárják, hogy átalakítsák az emberek világnézetét, különösen életük és értékeik újraértékelésével. Nagy hangsúlyt fektetnek **az erkölcsre és a puritán életmódra,** nem hajtanak végre ártó tetteket és nem képviselnek ártó politikai szemléletet. Az erkölcsi élet személyes aspektusaira nagyon odafigyelnek. Az őszinteség, engedelmeség, és a házasság értékeire. Jelszavuk: **kövessd az erkölcsi törvényt** (道德律 *daode lü*), ami szemükben a **hála** kifejezése, megélése Isten üdvösségszerző váltságművéért.

Van miről nekünk is ennek az evangéliumi fejlődésnek a láttán elgondolkodnunk! Ex oriente lux – Újra Keletről jön a fény?

Dr. Békefy Lajos

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Az Úr, ő az, aki megy, ő lesz te veled; el nem tőled, sem el nem hágy téged: ne félj és ne rettegj!” (5Mózes 31:..)
2. „Óh Uram, meg róla, hogy te előtted hűséggel és szívvel jártam, és hogy azt cselekedtem, ami jó volt a te szemeid előtt. És sírt nagy sírással.” (2Királyok 20:..)
3. „Áldott az Úr, atyáink , aki erre indítá a király szívét, hogy az Úr házát, mely Jeruzsálemben van.” (Ezsdrás 8:..)
4. „Minden napjai a nyomorúságosak; a vidám elméjűnek pedig szüntelen van.” (Példabeszédek 15:..)
5. „Miért fordult el ez a nép, népe, örök elfordulással? A családságnak adták , visszafordulni nem akarnak.” (Jeremiás 8:..)
6. „Monda azért Jézus: Az én időm még nincs itt; a ti pedig mindig készen van.” (János ev. 8:..)
7. „Mert , ha valaki leigáz titeket, ha valaki felfal, ha valaki , ha valaki felfuvalkodik, ha arcul ver titeket.” (2Korinthus 11:..)
8. „És kérve , hogy Istenhez méltóan magatokat, aki az ő országába és dicsőségébe hív titeket.” (1Thesszalonika 2:..)
9. „Igyekezzünk tehát abba a nyugalomba, hogy valaki a ugyanazon példájába ne essék.” (Zsidókhöz 4:..)
10. „Ha azt mondjuk, hogy bűn mi bennünk, magunkat csaljuk meg és nincsen mi bennünk.” (1János lev. 1:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsómihályi. Megfejtéseiket **2024. augusztus 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Draňov**, vagy e-mail-ben a **refujsg.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők: POZSONYI E.M.: Családi Irén – Nagymegyér; Halák Rozália – Pozsony; özv. Sándor Józsefné, özv. Szloboda Anna – Réte; KOMÁROMI E.M.: özv. Varga Béláné, Botka Alexandra, Szigeti Zsuzsanna – Bátorkeszi; Baranyai Margit – Marcelháza; Bajcsi Márta, Zajos István – Komárom; Tóth Irma, Németh Irén – Kamocsa; Császár Vilma – Deáki; Fülöp Gulyás Erzsébet – Párkány; BARSÍ E.M.: Szalay Ferencné – Fél; Németh Erzsébet – Nyírágó; Klincsek Ferencné – Kőhídyarmat; Szabó Gabriella – Pozba; Császár Viola – Töhöl; Palásti Aranka – Léva; özv. Bertók Istvánné – Barsvárad; GÖMÖRI E.M.: Csank Szerénke – Nagybalog; Schiller Mária – Tornalja; Jakab Edit – Jéne; ABAÚJ-TORNAI E.M.: Metti Ferencné, özv. Pataky Bertalanné, Migléc; Csáji István, Páricsi Ödön, Nagyida; Juhász András, Csécs; ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné – Reste; Majláth Istvánné – Kassa; özv. Komjátó Istvánné – Felsőlán; Szanko Mónika – Berzété; ZEMPLÉNI E.M.: Kasko János – Újhely; Gönczy Júlia – Bacska; Csernyánszky Erzsébet – Imreg; Kiss Erzsébet – Nagykövesd; Kendi Zsuzsanna – Zétény; Mladanec Irén, Kiss Magdaléna – Bodrogszerdahely; Rigó Katalin, Özv. Gerenyi Lászlóné – Örös; özv. Oláh Istvánné – Hardicsa; Tusai Piroska – Szürnyeg; özv. Szabó Ferencné – Királyhelme; Želenák Éva – Szentmária; Árvay János, Parajoš Veronika – Zemplén; Molnár Gábor – Csörgő; UNGI E.M.: özv. Molnár Sándorné, özv. Csicseri Józsefné – Kistráska; özv. Ladányi Lászlóné – Deregnyő; Révész Tiborné – Iske; Dupály Csilla – Abara;

Jutalmazottak: özv. Szloboda Anna – Réte; Baranyai Margit – Marcelháza; Szalay Ferencné – Fél; Jakab Edit – Jéne; Juhász András – Csécs; Tusai Piroska – Szürnyeg; özv. Molnár Sándorné – Kistráska;

Gratulálunk a megfejtőknek!

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/136/2024

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Deregnyő 216, 076 74 Deregnyő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • **Terjeszti** a Deregnyő-i Református Keresztény Gyülekezet
Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítóink: Fábian Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Draňov-Deregnyő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk
Nyomda: Marián Györky - MS PRINT

Micsoda az ember...?

Mózes első könyvében a teremtés rendjének beteljesedése vagy végcélja az ember teremtése. Minden, ami addig teremtetett, önmagában is értékes teremtmény, viszont a Szentírás felteszi nekünk a kérdést: miért, milyen céllal jött létre az egész Föld és annak minden teremtese? Mi az értelme, miben teljesedik ki? Mózes könyve pedig megadja a választ: a teremtés megkoronázása az ember.

A sixtus-i kápolnában, Rómában, kb. 20 méter magasan, több freskó társaságában, már több mint ötszáz éve,

Michelangelo megfestette, hogyan képzelte el az ember teremtését. Ezen a freskón azt láthatjuk, ahogy Isten uja összeér Ádám ujjával, mint egy isteni szikra, amely a porból lett testet életre kelti. Későbbi elemzések rámutattak arra, hogy a freskón kiábrázolt Isten elhelyezkedése, az egész mennyei világ elrendezése az emberi agy pontos mása. Így már egészen más a festmény üzenete:

Istenben azt a Teremtőt formázta meg a művész, Aki értelemmel, érzelmekkel és jellemmel ruházta fel az embert. Az ember valóban különbözik minden más lénytől ezen a földön – jó és rossz értelemben. A Biblia az első bűnessel magyarázza, hogy az Istennel való szembeszállás, lázadás jelképe – a gyümölcs leszedése a tiltott fáról – tanította meg az embert a jó és a rossz tudására. Egyedül az ember képes minden jót és szépet igazán rosszra fordítani és felhasználni. Az állatvilág teljesen különbözik ettől a gondolkodásmódtól.

Az állatvilágot megfigyelve, ma már egyre több észrevételt tesznek közzé a biológusok. Beszélnek arról is, hogy milyen komplex, összetett rendszere van például a kardszárnyú delfinek társadalmának. Sajnos, több felismeréshez a fogságban tartott, emberek szórakoztatására kényszerített állatok viselkedése vagy nem várt támadása vezetett. Azt vették észre, többek között, hogy ezek a kardszárnyú delfinek, ha különböző vidékekről kerültek befogásra, összeférhetetlenül viselkednek egymással a számukra amúgy is túl kicsi medencében. Ennek oka nem (csak) a korábban feltételezett magánterület védelme, hanem az is, hogy ezek az emlősök különböző nyelveken kommunikálnak, és szó szerint, nem értik egymás beszédét, ezért is támadnak, emberi szemmel érthetetlen okból,

egymásra. Példaként említeném még azt a szomorú esetet is, amikor 2018-ban egy kardszárnyú delfin 17 napon keresztül, mintegy 1600 kilométert megtéve toltá-hordozta halva született borját, gyászában képtelen volt elengedni őt. Eközben lefogyott, és viselkedése csak 2020-ban vált ismét „normálissá”, amikor megszületett második borja. Az állatok tehát korántsem értelmetlen vagy érzéketlen lények.

A tudatos építés, rombolás vagy egy felsőbb hatalom jelenlétének felismerése viszont kizárólag emberi tulajdonság. Csak az ember képes a tettei következményeit belátni vagy büntudatot, megbánást érezni (a kutyaokról tévesen hiszik sokan, hogy ha rosszat tesznek, megbánják. Nincs büntudatuk, ellenben félnek a gazdájuk reakciójától, büntetésétől). Akik kizárólag az evolúcióban hisznek, gyakran arra keresnek választ, hogyan kezdődött el, vagy milyen bizonyítékok vannak az emberi faj fejlődésére. Évmilliókról beszélnek. Számomra az egészben az érdekes, hogy például, a cápákról azt olvashatjuk, hogy gyakorlatilag, 450 millió éve változatlanul úszkálnak a tengerekben. Az embereknel viszont erőnek erejével próbálják bizonyítani, hogy a majomból származunk. Azzal magyarázzák, például,

az emberi faj létrejöttét, hogy kb. 4-8 millió évvel ezelőtt kettévált a majmok faja – valamilyen oknál fogva, egyszer csak elkezdtek 23 kromoszómával rendelkező egyedek születni (szemben a majmok 24 kromoszómájával). Miért? Nem tudják. Miért lett egyszerre a majomember szőrtelen, járó, gondolkodó, társadalmat kialakító, Isten fogalmát megértő lény?

Nos, erre még a legokosabb tudós sem tudja a választ.

Michelangelo festménye ezért is különleges számomra. Úgy érzem, hogy őt foglalkoztatta ez a kérdés, s az isteni érintésben, amikor egy pillanatra összeért az Isten és az ember, találta meg a választ. A teremtés minden lépésénél egyértelmű az ok-okozat, s érthető, miért volt szükség fényre, vízre, növényekre állatokra stb. Egyedül az embernél olvassuk ezt: „*Alkossunk embert a képmásunkra, hozzáknak hasonlóvá...*” (1Mózes 1:26) Valójában nincs más magyarázat a teremtésünkre. A zsoltáros is felteszi a kérdést: „*Ha látom az eget, kezded alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó - mondom -, hogy törődsz vele, és az emberfia, hogy gondod van rá? Kevéssel tetted őt kisebb Istennél, dicsőséggel és méltósággal koronáztad meg.*” (Zsoltárok 8:4-6) Isten a mi teremtésünk lényegét, okát és célját mindig egy kicsit titokban tartja. Mi egész életünkben keressük a választ erre a kérdésre. Vanak, akik megértik Isten üzenetét, és küldetésük biztos tudatában töltik életüket. Sokan azonban keresünk, kutunk és kérdezőnk. Amikor Michelangelo festményén nézem az összeérő mutatóujjakat, ezt a kereső embert látom magam előtt, aki Isten teremtése által kilép a porból, és értelmes emberré lesz.